ВАСИЛИЕ ПОПОВИЌ - ЦИЦО

VASILIJE POPOVIC - CICO

Насловна: Портрет на Василие Поповиќ Цицо, 1989
автор: Никола - Кочо Фидановски
масло на платно, 70x100

Министерство за култура на Република Македонија
Ministry of Culture of the Republic of Macedonia

НУ Национална галерија на Македонија
NI National Gallery of Macedonia

Музеј МНТ
MNT Museum

Столетие

Василие Поповиќ - Цицо

Centennial

Vasilije Popovic - Cico

Даут-пашин амам, октомври 2014
Daut Pasha Hamam, October 2014

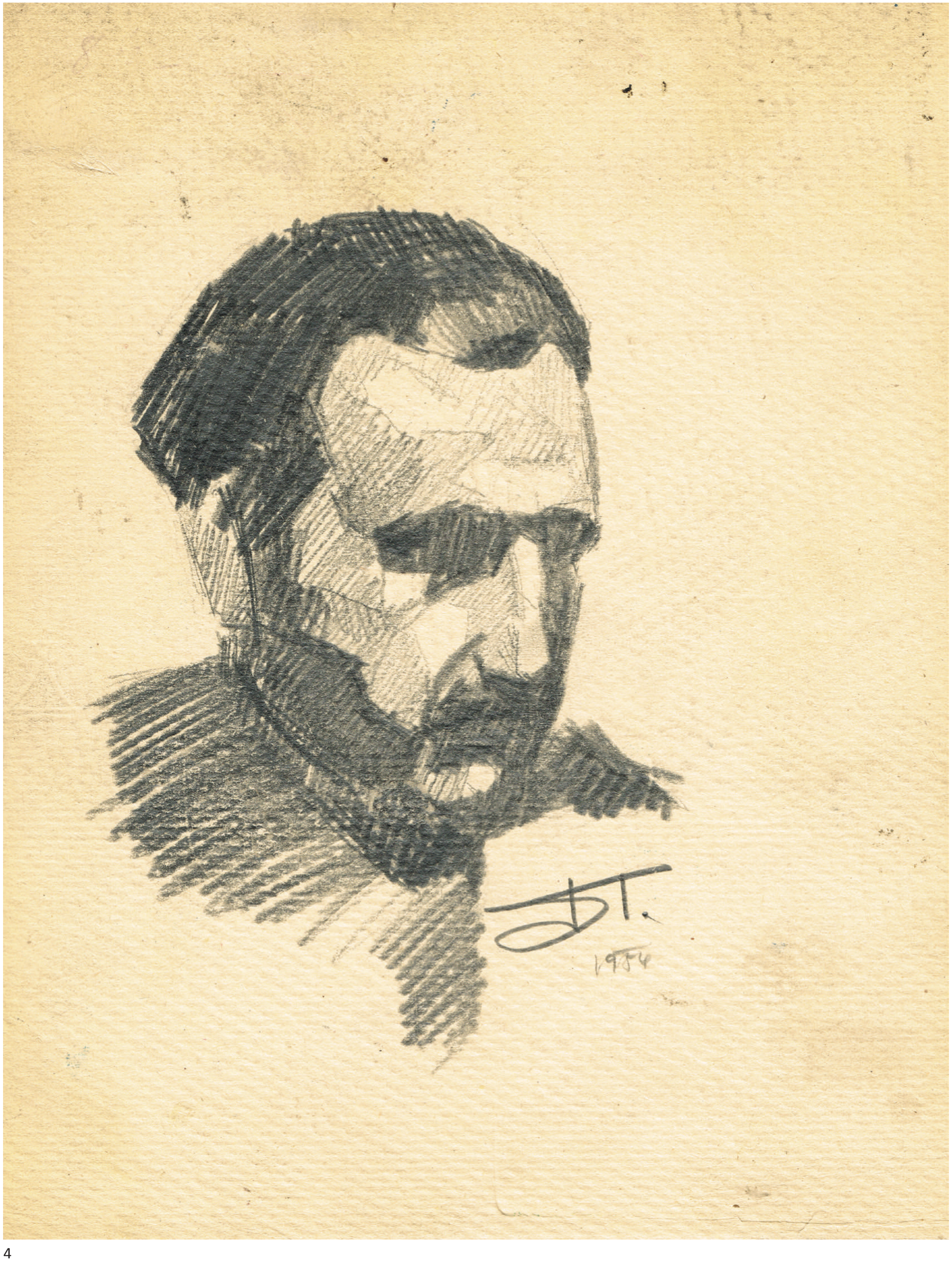

Портрети / Portraits 2

СЕЌАВАЊЕ И ОМАЖ НА ЦИЦО ПОПОВИЌ

100 години од раѓањето на Василие Поповиќ - Цицо (1914 – 1962)

Има личности во историјата кои под пепелта на годините и на децениите постепено се губат, некои и наполно исчезнуваат од сферата на интересирањето на новите генерации што пристигнуваат, а некои од нив, пак, повторно, како поттикнати од времето и од случувањата, само добиваат на значење и вредност.

Нашиот Цицо ѝ припаѓа на втората категорија, на оние на кои времето им оди во прилог. Еден век од неговото раѓање и 40 години по неговата прерана смрт, за Цицо заслужено се промовира нова (во Белград и во Скопје) широко и темелно опфатена *монографија*, благодарение на неговата ќерка, Гордана Поповиќ-Васиќ и со соработка на голем број пријатели, колеги и почитувачи на неговото дело.

Цицо е творец со елитен дух и оригиналност, квалификативи што го чинат супериорен во оваа средина. Кога сме соочени со таков квалитетен квантитет и со таков квантитетен квалитет на творечката инвенција, каков што е неговиот случај, веднаш ни се наметнува констатацијата за непредвидливите и за неизмерливите димензии на човековите можности и способности.

Во историјата на современата македонска ликовна уметност на 20 век, Василие Поповиќ - Цицо зазема едно специфично, издвоено и основоположничко место. Тоа е определено од широчината на творечките подрачја во кои се искажувал овој уметник, од неговата пионерска улога во неколку области, а особено во карикатурата и во сценографијата, како и од сериозноста на резултатите што ја има постигнато во секоја од нив. Поповиќ е роден во 1914 година во Скадар (Црна Гора), а на своја петгодишна возраст се преселува во Скопје, каде што живее сѐ до крајот на својот живот.

Интересот за карикатура кај него се јавува во времето на неговите гимназиски денови. Цицо тогаш ги прави своите први карикатури, при што најчесто модели биле неговите наставници. Ова е време кога тој со голема љубопитност ги проследува карикатурите на Пјер Крижаниќ, објавувани во дневниот весник „Политика“, кои дополнително го поттикнуваат да се занимава со овој медиум.

Своите сликарски способности по гимназијата ги усовршува кај нашиот познат ликовен уметник Никола Мартиноски, кому му помагал при изработката на неколку ѕидни слики, меѓу кои и за сликата во куќата на скопскиот трговец Михајло Шкаперда во 1933 година. Истата година тој ги објавува своите први карикатури за скопскиот весник „Вардар“, при што продолжува да објавува сѐ до затворањето на весникот во 1936 година.

Цицо објавува карикатури и за време на неговите студии во Белград - студирал во тогашното Уметничко училиште (подоцна Уметничка академија) во Белград, кај професорите Бета Вукановиќ, Ивана Радовиќ и Љуба Ивановиќ, во хумористично- сатиричниот весник „Оковани јазовац“, а неговите карикатури се репродуцирани и во тогашните весници и списанија „Скопска сцена“, „Правда“, „Позоришни лист“. Во периодот на почетокот на Втората светска војна и борбата против фашистичка Германија, од април 1941 година, Цицо е во повеќемесечно заробеништво во три концентрациони логори (Либек, Хоенфалс и Нирнберг). Поповиќ сакал да внесе малку ведрина во мрачните логорски денови, така што успеал во тој свој обид. Тоа го потврдуваат портретите на личностите што се прикажани во циклусот „Од логорот“, портрети на припадниците на поразената југословенска кралска војска. Цицо не ги потпишува овие карикатури, туку во долниот дел од десната страна ги бележел само датумот и името на логорот во кој настанала карикатурата. Нацртал 77 карикатури што се наоѓаат во три тетратки, а кои ги чува ќерката на уметникот, Гордана Поповиќ-Васиќ. Овие карикатури настанале во период од само шест месеци (од мај до ноември 1941). Одделни критичари ценат дека во нив е искажана целата суштина на неговото творештво.

Во центарот на неговото внимание секогаш бил и останал човекот, со сите свои недостатоци и доблести. Ги сакал и ги набљудувал луѓето, ги запознавал, се дружел со нив и некако несвесно ги анализирал психолошки. Во неговите карикатури не се забележува

ниту стравот, ниту слабоста, ниту суровоста, ниту апатијата. Кога во 1944 година отишол во партизани, го задржал истиот однос и кон своите соборци и колеги од Агитпропот, тој ги претставува со сличен критички и ликовен поглед. Неочекувана острина покажувал само во карикатурите на бугарската фашистичка војска. Неговите карикатури од војната ја имаат истата вредност како и еден добар есеј или најсериозен реферат - поубедливи се од купишта зборови и се сигурна замена за многу историски записи и документи.

По воените години, Цицо презема особена творечка активност, но со голема внимателност, со оглед на фактот дека бил постојано надгледуван од бугарските власти. И покрај сè, во тој период продолжува повремено да работи во театарот и напоредно изработувал карикатури поврзани со тогашната ситуација во Скопје.

Во 1944 година, Цицо е интерниран, овојпат во бугарски логор во Горна Џумаја (денешен Благоевград), но по интервенција на пријатели од Македонија и од Бугарија, тој е ослободен и набргу потоа отишол во партизани. Таму тој се ангажира во Агитпропот на Главниот штаб на НОВ, сместен во селото Горно Врановци. Во овој период изработува цртежи и портрети на личности од неговото опкружување, како и карикатури за првото издание на весникот „Нова Македонија“ и за весникот „Македонка“ на антифашистичкиот фронт на жените од Македонија.

Првите остварувања на Цицо во повоена Македонија биле втемелени врз потребите на едно специфично време. Од тој период датираат неговите карикатури во весникот „Остен“ кој почнува да излегува во 1945 година, при што тој ги третира темите од народно-ослободителната војна и за крајот на фашизмот.

Во своите карикатури, Цицо ги следел и ги обликувал општествените и политичките промени, без разлика дали станува збор за локалната скопска сцена или за некои аспекти на глобалните политички настани, пред сè, во Втората светска војна или во ослободена Македонија. И покрај забраната да се карикираат политички и државни функционери во поранешна Југославија, Цицо сепак во своите дела портретира дел од тогашните македонски политичари, кои понекогаш и ги откупувале карикатурите, покажувајќи на тој начин дека ако си предмет на Цицовата карикатура, значело дека си личност со широки и со демократски разбирања, барем во уметноста.

Писателот Матеја Матевски ќе напише во еден од текстовите во монографијата за Василие Поповиќ - Цицо (Гордана Поповиќ-Васиќ, Василие Поповиќ - Цицо (1914-1962), Белград, 2012): “Цицо ми е во трајно сеќавање како мирен, добродушен и духовит соговорник, кој со здржана, замислена насмевка, во текот на отворениот разговор за кого беше секогаш расположен, ги набљудуваше своите следни ликови – портрети, нивниот физички изглед, карактеристичниот израз на лицето и некои професионални назнаки во однесувањето или облеката, од кои се појавуваше ликот во една хуморна, иронична или сатирична проекција, белези што ги внесуваше и во своите групни карикатури”.

Василие Поповиќ - Цицо, творец со елитен дух и оригиналност - квалификативи што го чинат супериорен во оваа ликовна средина. Соочени со таков квалитет и богата творечката надареност, какви што се во неговиот случај, веднаш ни се наметнува размислата за неограничените димензии на човековите можности и способности.

Како хроничар на своето време, Цицо остави впечатлив белег-документ, особено во групните карикатури во кои ги бележи „стожерите во културата“, во музиката, театарот, филмот и литературата, како и во тогашното спротивставување на „реалистите” и на „модернистите” во литературата и во другите уметности. Портретните карикатури на голем број актери, режисери, оперски пејачи, сликари, писатели, новинари, лекари и општествено-политички личности опфаќаат голем дел од творечкиот опус на Цицо (создал околу 185 портретни карикатури). Тие карикатури ќе извршат големо влијание врз следните нови генерации македонски карикатуристи. Нивната обработка се заснова на добро согледаните актуелни модерни правци од тоа време. Тој во нив вградил современ ликовен визуелен ракопис и постигнал виртуозност во цртежот и во колористичките решенија. Образложувајќи ги универзалните вредности, набљудувачот може да ја открие неговата идеја. Треба само да научи да ги распознава буквите и знаците што

му се ставени на располагање и, со својата моќ на забележување, да се вклучи и да проникне во богатиот ликовен свет на Цицо, да го разбере неговото сфаќање за светот и луѓето околу него и да ја разбере неговата порака.

Освен својата практика во карикатурата, Цицо е активен и во областа на театарската и филмската сценографија и на графичкиот дизајн. Сценографиите што тој ги изработува се поврзани исклучиво со драмските претстави на МНТ. „Тартиф“, „Сомнително лице“, „Женидба“, „Швејк во Втората светска војна“ се само дел од бројните претстави на кои тој работи. Значаен е и неговиот творечки резултат во изработката на сценографијата за филмот „Мис Стон“ од 1958 година во режија на Жика Митровиќ. Во своите решенија и реализации внесува современ израз што кореспондира со актуелните истражувања во светот.

Цицо ги сакаше Македонија и македонскиот пејзаж, особено се одушевувал од убавината на Охрид, средновековните цркви и од Охридското Езеро, кое во многу писма и белешки го споменува и го опишува, особено ги нагласува светлината и боите на езерото. Овие мотиви ќе се сретнат на голем број изработени акварели и цртежи. Сликарот Поповиќ ќе почне да се занимава со сликарство околу 30-тите години, и тоа со голема техничка и дескриптивна умешност. Неговите акварели се изработени, лирски, спонтано и со сигурни потези на четката и бојата. Со лесно, нежно и проѕирно нанесената боја (без детали) постигнал силно, интимно–импресионистички доживувања со длабок сензибилитет и лиризам во изразот. Често неговите акварели се со мотив од старградска македонска архитектура, кои потсетуваат на сценографските решенија. Изработил и голем број портрети на млади ликови со нежни потези, флуидни и разлеани бои, со кохерентна и ненагласена форма, без нагласување на карактерот и на основните црти. Исто така, авторот остави и голем број урбани пејзажи со силни импресии од Скопје, Охрид, Дубровник и особено од градот на уметноста, Париз.

Освен акварелното творештво, Цицо се занимавал и со цртежот, температа и сепијата како нему блиски сликарски техники. Сепак, во акварелната техника Цицо постигнува највисоки резултати, тие се спонтано и мајсторски изведени, особено низ пиктуралната форма и лазурните тонови.

Во областа на графичкиот дизајн, Поповиќ изработил голем број илустрации за книги на различни теми - од популарни романи и учебници до ангажирана литература. Меѓу другото, автор е на корицата на **првиот буквар** на македонски јазик, првиот **грб** на град Скопје, како и на **грбот** на НР Македонија, кој и денес е официјален државен симбол, само без петокраката ѕвезда.

Василие Поповиќ - Цицо ќе остане споменуван како втемелувач во историјата на македонската карикатура и сценографија. Неговите дела ќе останат како значаен документ за бурните времиња и за промените во минатиот век.

Образложувајќи ги универзалните вредности на творештвото на Василие Поповиќ - Цицо, особено во неговите карикатури, кои претставуваат голема, отворена книга, секој внимателен читател може да ја открие неговата порака.

Делата зрачат со отвореност на неговиот дух, а едноставните и често неочекувани решенија нè упатуваат на уметник без комплекси што верува во себе и во исправноста на неговите мисловни и уметнички постапки.

Игнорирајќи го времето во кое живеел и припаѓал, Цицо секогаш бил надвор од рамките и клишеата што ги наметнуваше тогашната уметничка практика, така што авторот во некои свои творби дискретно и доволно сугестивно се вклопуваше во модернизмот на 20 век.

Мирјана Талеска

ДЕНЕС
НОВО
СЕНЗАЦИЈА
НЕВИДЕНО!!?
НЕЧУВЕНО!?
ARTS
Cico Popović /SK 1955

REMEMBRANCE AND HOMAGE TO CICO POPOVIC

100 years from the birth of Vasilije Popovic Cico (1914 – 1962)

There are persons in history, who under the ashes of years and decades, gradually fade away; some of them completely disappear from the sphere of interest of the new generations, and some of them, again, driven by time and events, just get importance and value.

Our Cico belongs to the second category, to those who benefit from the passing of time. One century since his birth and 40 years since his early death, for Cico a new (in Belgrade and Skopje) extensive and thorough *monograph* was deservedly promoted, thanks to his daughter, Gordana Popovic Vasic and with cooperation of many friends, colleagues and admirers of his work.

Cico is a creator with an elite spirit and originality, qualifications that make him superior in this environment. When faced with such quality and quantity of creative invention, as is his case, we are immediately led to a conclusion of the unpredictable and unquantifiable dimensions of human abilities and capabilities.

In the history of modern Macedonian art of the 20th century, Vasilije Popovic - Cico occupies a specific, separate and groundbreaking position. It is determined by the breadth of creative areas in which the artist has expressed himself, from his pioneering role in several areas, especially in caricature and scenic design, as well as the seriousness of the results achieved in each of them. Popovic was born in 1914 in Skadar (Montenegro), and at the age of five moved to Skopje where he lived until the end of his life.

His interest in caricature first appeared during his high-school days. Cico then made his first caricatures where most frequently he depicted his teachers. It was a time when he followed with great curiosity the caricatures of Pjer Krizanic, published in the daily newspaper “Politika”, encouraging him even more to be part of this medium.

After graduation, he perfected his painterly skills with our famous artist Nikola Martinoski, helping him in the preparation of a couple of wall paintings, among which the picture of the house of Mihajlo Shkaperda, a merchant from Skopje, in 1933. The same year he published his first caricatures for the newspaper in Skopje – “Vardar”, where he continued publishing until the closure of the newspaper in 1936.

Cico continued publishing caricatures during his studies in Belgrade – he studied at the then Art School (later Art Academy) in Belgrade, with the professors Beta Vukanovic, Ivana Radovic and Ljuba Ivanovic, in the humorous satirical newspaper “Okovani jazovac”, while his caricatures have been reproduced in the then newspapers and magazines “Skopska Scena”, “Pravda”, “Pozorishni List”. During the period of the Second World War and the fight against fascist Germany, from April 1941, Cico for several months was incarcerated in three concentration camps (Lübeck, Hohenfels, and Nuremberg). Popovic wanted to bring a little serenity in those dark days in the concentration camps, and eventually he succeeded in this attempt. Confirming that are the portraits of the characters portrayed in the cycle “From the camp”, portraits of members of the defeated Yugoslav royal army. Cico did not sign these caricatures; in the lower right side he wrote only the date and the name of the camp in which the caricature was made. He drew 77 caricatures which are in three notebooks, kept by the daughter of the artist, Gordana Popovic Vasic. These caricatures were made during a period of only six months (from May until November 1941). Certain critics consider that the whole essence of his work is expressed in them.

The man, with all his flaws and virtues, remained in the centre of his attention. He loved and observed the people he met, he socialized with them and unwittingly he analyzed them psychologically. In his caricatures there is no fear, weakness, cruelty, nor apathy to be noticed. When in 1944 he went with the partisans, he kept the same attitude towards his comrades and colleagues from the Agitprop, representing them with a similar critical and artistic outlook. He expressed an unexpected severity only in the caricatures of the Bulgarian fascist army. His caricatures from the war have the same value as a good essay or a serious paper – they are more convincing than piles of words and are a reliable replacement for many historical records and documents.

After the war years, Cico was engaged in great creative activity, but with greater caution, given the fact that he was constantly supervised by the Bulgarian authorities. Nevertheless, in this period he continued to occasionally work in the theater, he has also created caricatures connected with the situation in Skopje at that time.

In 1944 Cico was interned, this time in the Bulgarian camp in Gorna Dzhumaya (now Blagoevgrad), but after the intervention of friends from Macedonia and Bulgaria, he was released and soon after he went with the partisans. There he engaged in the Agitprop of the Headquarters of the People's Liberation Army, located in the village Gorno Vranovtsi. In this period he produced drawings and portraits of the people around him, as well as caricatures for the first edition of the newspaper "Nova Makedonija" and the newspaper "Makedonka" of the anti-fascist front of women from Macedonia.

The first achievements of Cico in the postwar Macedonia were based on the needs of a specific time. Dating from this period are his caricatures in the newspaper "Osten" first published in 1945, where he addresses the themes of the liberation war and the end of fascism.

In his caricatures, Cico followed and represented the social and political changes, regardless of whether it was the local scene in Skopje or some aspects of the global political events, especially in the Second World War or in free Macedonia. Despite the ban to portray political and state officials in former Yugoslavia in caricatures, Cico has portrayed part of the Macedonian politicians who sometimes bought their caricatures, thus showing that if someone was subject of Cico's caricatures it meant that one was a person with broad and democratic understandings, at least in art.

The writer Mateja Matevski in one of the texts in the monograph for Vasilije Popovic Cico (Gordana Popovic Vasic, Vasilije Popovic Cico (1914-1962), Belgrade, 2012) wrote: "I remember Cico as a calm, kind-hearted and witty interlocutor, who with a reserved, pensive smile, during an open conversation for which he was always in the mood, he observed his subsequent characters – portraits, their physical appearance, their distinctive facial expression and some professional marks in the behavior or the clothing, from which the character appeared in a humorous, ironic or satirical projection, marks that he also inserted in the group caricatures".

Vasilije Popovic Cico, creator with an elite spirit and originality - qualifications that make him superior in this art environment. Faced with such quality and rich creative talent, as in his case, the thought of the limitless possibilities of human dimensions and capabilities is immediately imposed to us.

As a chronicler of his time, Cico left a distinctive mark - document, especially in the group caricatures where he presented the "pillars of culture", in music, theater, film and literature, as well as the then opposition to the "realists" and "modernists" in literature and other arts. The portrait caricatures of a large number of actors, directors, opera singers, painters, writers, journalists, doctors and social-political figures, comprise a large part of Cico's creative work (he created about 185 portrait caricatures). These caricatures would have a major impact on the next generations of Macedonian caricaturists. Their treatment is based on the well-observed current modern directions of that time. In them, he incorporated a modern artistic visual manuscript and achieved virtuosity in the drawing and the color solutions. Elaborating on the universal values, the observer can discover his idea. He just needs to learn to recognize the letters and the signs that are available and, with his power of observation, to engage and penetrate into the rich artistic world of Cico, to understand his conception of the world and the people around him and understand his message.

Besides his practice in caricatures, Cico was active in the field of theater and film scenic design and graphic design. The scenic designs he prepared were exclusively for the Macedonian National Theatre. "Tartuffe", "A Suspect Individual", "Marriage", "Shvejk in the Second World War" are just some of the numerous plays he worked on. Also important is his creative result with the preparation of the scenic design for the movie "Miss Stone" in 1958, directed by Zika Mitrovic. In his solutions and realizations he brought contemporary expression that corresponded to the current research in the world.

Cico loved Macedonia and the Macedonian scenery, especially admiring the beauty of Ohrid, the medieval churches and the Lake of Ohrid, which he mentioned and described in many letters and notes, principally emphasizing the light and the colors of the lake. These motifs would be met in a number of watercolors and drawings. The painter Popovic would start engaging during the 30s with great technical and descriptive skills. His watercolors are constructed, lyrical, spontaneous and with sure strokes of the brush and the paint. Through light, smooth and transparent coating (without details) he achieved strong, intimate - impressionist experience with deep sensibility and lyricism in the expression. Often, his watercolors are with a motif of old Macedonian city architecture reminiscent of scenic design solutions. He made a number of portraits of young characters with gentle strokes, fluid and poured colors, with a coherent and unaccented form, without emphasis on the character and the basic traits. The author has also left numerous urban landscapes with strong impressions of Skopje, Ohrid, Dubrovnik, and especially the city of art, Paris.

Besides watercolor, Cico also worked on drawings, with tempera and sepia as painting techniques close to him. However, in the watercolor technique Cico has achieved the highest results; they are spontaneously and masterfully executed, especially through pictorial form and azure tones.

In the field of graphic design Popovic has produced a large number of illustrations for books on different topics - from popular novels and textbooks to engaged literature. Among other things, he is the author of the cover of the **first Macedonian alphabet** book, the first **emblem** of the city of Skopje, as well as the **national emblem** of the People's Republic of Macedonia, which today is still the official state symbol, only without the star.

Vasilije Popovic – Cico will remain mentioned as a founder in the history of Macedonian caricature and scenic design. His works will remain as a significant document for the turbulent times and the changes in the last century.

Elaborating on the universal values of the work of Popovic Vasilije Cico, especially in his caricatures, which represent a large, open book where any careful reader can discover his message.

The works shine with his spirit of openness, and the simple and often unexpected solutions direct us to an artist without complexes, who believed in himself and in the correctness of his cognitive and artistic practices.

Ignoring the time in which he lived and belonged, Cico has always been outside the frames and the clichés imposed by the artistic practice, so the author in some of his works discreetly and sufficiently suggestively fit in 20th century modernism.

Mirjana Taleska

12

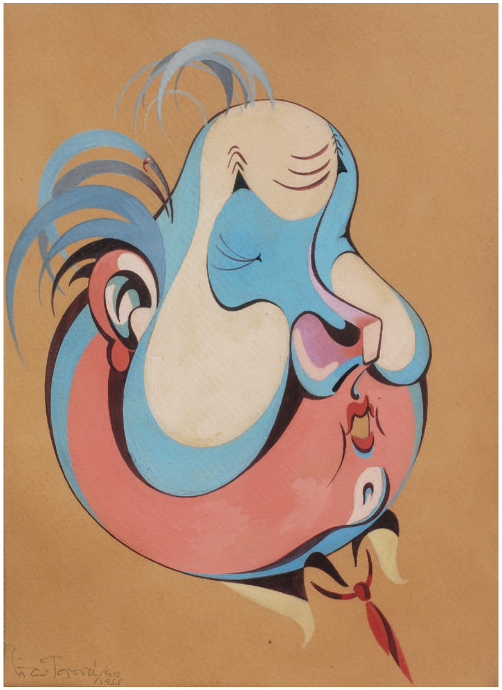

9

26

65

ВО ЧЕСТ НА ВАСИЛИЕ ПОПОВИЌ - ЦИЦО
(1914-1962)

Во македонската општокултурна меморија, во она што популарно се нарекува култур(ал)но паметење од најширок спектар, легендарниот **Василие Поповиќ** засекогаш ќе остане запишан/затефтерен под своето амблематско, речиси „кодно" име ***Цицо***. Име што одамна станало вистинскиот *trade mark,* заштитен знак на епохата.

Цицо: популарниот љубознаец и обожуваниот арт-хроничар на своето време, ингениозен театарџија и карикатурист, супериорен графичар и цртач со диреровски сигурна рака, добриот дух на Скопје од педесеттите години од минатиот век, станал и останал урбана легенда токму заради својата интуитивна („штуречка") склоност да прави ***засечки.*** На своето доба и своите современици да гледа од некој агол, кој е видно поинаков од официјалниот (демек, „државниот" и „дозволениот"), да го задева времето што го споделува со своите современици, да ги задева и тие современици, да се подбива со навидум сериозни нешта и со навидум сериозни луѓе, експонирани во сите области од јавниот живот. Задевањето - треба ли тоа воопшто да се нагласи? - беше децентно, суптилно, духовито без исклучок, речиси ингениозно: без никого да повреди, туку сите да ги разгали. Барем за миг.

Кога денес ги гледаме неговите цртежи, скици, сценографски и костимографски и карикатури - особено карикатурите, стотици и стотици карикатури, кои за ригидните педесетти години зборуваат повеќе отколку сите историски и документарни извори, собрани на куп... - не можеме да не му се восхитуваме на човекот чиј што дионисиски слободен дух бил поголем и посилен од сите правила и гранци. Живеејќи ги ригидните години на поствоениот југословенски и македонски комунизам или социјализам, овој необичен човек и надстандардно надарен и продуктивен творец како да сакал, ама и умеел, токму ним да им биде ***засечка.*** Како да уживал во самостекнатиот флуиден статус на ***камчето во чевелот на епохата***, што, благодарение на својот слободарски дух и „откачен" поглед на свет, лично си го издејствувал и тврдоглаво го бранел. Катадневно.

*

Во текот на својата кратка, одвај 18-годишна сценографска и костимографска кариера започната 1940 а заклучена со неговата прерана смрт (на 49 години), ***Цицо*** исцртал, изградил и разурнал точно 85 сценографии за сите видови претстави: 52 драмски, 16/17 оперски, 16 балетски. Освен во својот матичен Македонски народен театар, каде што сработил вкупно 64 претстави, соработувал речиси со сите театри во Македонија: Штип, Велес, Битола, Прилеп, Кочани, Турски театар, Албански театар, Драмски театар... Проценуван само од статистичката гледна точка, неговиот импозантен сценографски опус бил реализиран со запрепастувачко темпо од ***пет претстави годишно***! За времето во кое сè морало да се црта рачно, кога работилниците биле технички инфериорни, материјалите скудни и тешко достапни, а надзорот врз реализацијата перманентен, ваквиот резултат изгледа сосема нереален.

*

Денес, македонската културна историја ***Цицо*** заслужено го третира како речиси универзален ликовен уметник, некој вид ренесансна сликарско-цртачка појава. Кога ќе се разгледа и резимира неговата вкупна творечка актива - графичка, цртачка, сликарска, сценографска, костимографска... - непобитно ќе се утврди дека зад неа стои творец кој, со еднаква страст и леснотија, работел во најразлични ликовни техники и жанрови, успевајќи во сите да биде еднакво супериорен. Освен што работел многу (всушност: запрепастувачки многу!), тој ја имал и онаа ретка дарба што ја имаат само избраните: буквално да позлатува сè што ќе допре.

Јелена Лужина

20

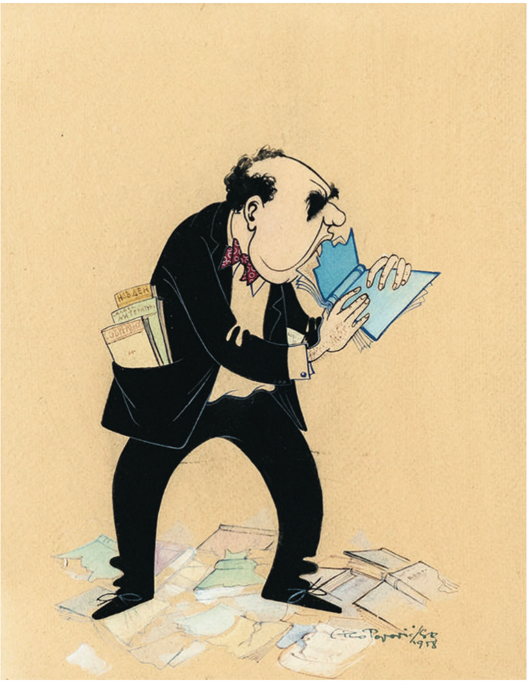

49

33

IN HONOR OF VASILIJE POPOVIC - CICO
(1914-1962)

In Macedonian general cultural memory, in what is popularly called cultural remembrance in the broadest spectrum, the legendary **Vasilije Popovic** will remain eternally inscribed with his emblematic, almost “code” name ***Cico***. A name that has become a *trademark* long time ago, a trademark of an era.

Cico: the popular and adored art-chronicler of his time, ingenious theatre worker and caricaturist, superior graphic artist and animator with a steady hand, the good ghost of Skopje from the fifties of the last century, became and remained an urban legend exactly because of his intuitive inclination to make ***clefts.*** To view his age and contemporaries from a different angle, one clearly different from the official (the alleged “national” and “permitted”), to tease the time spent with his contemporaries, to pull their leg, to mock seemingly serious things and seemingly serious people, exposed in all areas of the public life. The teasing - should it ever be emphasized? - was decent, subtle, witty without exception, almost ingenious: without hurting anyone, to the delight of everyone. At least for a moment.

Today, when we look at his drawings, sketches, stage and costume designs and caricatures – especially caricatures, hundreds and hundreds of caricatures, which for the rigid fifties speak more than all the historical and documentary sources, gathered in a pile… - we can only admire the man whose Dionysian free spirit was bigger and stronger than all the rules and boundaries. Living in the rigid years of postwar Yugoslav and Macedonian communism or socialism, as if this unusual man and overly gifted and productive creator wanted, knowing how, to be their ***cleft.*** As if he enjoyed the acquired fluid status of a ***pebble in the shoe of the era***, which, thanks to his free spirit and “silly” view of the world, he personally gained and stubbornly defended. Each day.

*

During his short career of barely 18 years, in the field of stage and costume design, initiated in 1940 and concluded with his premature death (at the age of 49), ***Cico*** drew, constructed and demolished exactly 85 stage designs for all types of plays: 52 drama plays, 16/17 opera, 16 ballet. Besides his work in the Macedonian National Theatre, where he worked on 64 plays, he collaborated with almost all theatres in Macedonia: Shtip, Veles, Bitola, Prilep, Kochani, Turkish Theatre, Albanian Theatre, Dramski Theatre… Judged only from a statistical point of view, his grand opus of stage design was realized with a stunning pace of ***five productions a year***! For a period when everything had to be drawn manually, when the workshops were technically inferior, the materials scarce and difficult to obtain, and the supervision on the implementation permanent, this result seems quite unreal.

*

Today, ***Cico*** is deservedly treated by the Macedonian cultural history as almost a universal artist, as some kind of Renaissance painting and drawing phenomenon. When his complete creative assets are considered and summarized - graphics, drawing, painting, scenic design, costume design... - it will be undoubtedly established that it is a question of a creator, who, with equal passion and easiness, worked in different art techniques and genres, managing to be equally superior in all of them. Besides working very much (actually: astonishingly very much!), he had that rare gift only some chosen people have: to literally turn into gold everything he touched.

Jelena Luzina

ВАСИЛИЕ ПОПОВИЌ – ЦИЦО

Да се пишува, дискутира или изложува опусот на автор чие дело дефинира едно столетие подразбра одговорност за секого. Доколку, пак, тоа се однесува за личност како Василие Поповиќ – Цицо, еден од најкреативните личности на минатиот век во Македонија и еден од авторите од највисок формат кои на столетието што измина и оставија траен визуелен печат, одговорноста е уште поголема! Ширината на творечките подрачја во кои делува и пионерската улога која ја има во неколку области го прават вистински и автентичен, исклучителен и релевантен визуелен уметник. Имајќи во предвид дека Василие Поповиќ – Цицо (или едноставно Цицо) е првиот вистински карикатурист во Македонија и еден од основоположниците на театарската сценографија во Македонија, императивот го достигнува својот врв!

Тешко е да се замисли македонската уметничка сцена без Цицо, без неговата креативност, луцидност, шегобијност и сатиричност. Тој е автор со исклучително креативна енергија во секое поле во кое твори, постојат порив за рушење на поставените граници и истрајност во она што го работи, потврдени преку забрзаниот ритам и голема продукција настаната во релативно кус творечки и животен век. Енергија исполнета со моќен уметнички набој, изразено толкување/протолкување и разиграна динамика во секој потег на четката/моливот!

Ангажирајќи се во жанрови (сценографија и костимографија), кои по својата намена се функционално ангажирана уметност и ограничени во простор и време, и во област која *пецка* (карикатурата), Цицо преку својот иновативен пристап, покажува и докажува каде треба да се движи уметноста, дека не постојат граници на можното, дека реалноста веќе не е единствена солуција. Тој е неповторлив творец кој ги истражува универзалните и вонвременски состојби на личноста насликани/нацртани со мајсторството на традиционалната презентација, од една страна, и луцидни и добро осмислени до крај, од друга страна. Неспорно е да се констатира дека Цицо и на парчето хартија/картон, но и на сцената, е сценограф во буквална смисла на зборот. Имено, систематски гради конструкција во која е вграден современ визуелен јазик и е постигната виртуозност на цртежот, колористичките решенија и просторот. Ако си предмет на Цицовата карикатура во областа на уметноста и театарот значи да си приопштиш атрибут на личност со широки и демократски разбирања и да оставиш трага во времето. Без разлика дали е тоа Петре Прличко со кокошките и/или маските, Мери Бошкова во нејзиниот велосипед, Васка Биџова и птичката или, пак, „петелот“ Димитар Кондовски, моќта на перцепција и буквалното доловување на суштината на личноста во карикатурата е дел од мозаикот со кој Цицо си го обезбеди своето место на пиедесталот, стана препознатлив и заштитен *знак* на низа генерации и го означи столетието.

Во карикатурата, сценографијата и костимографијата, прави ваквиот начин на доловување да создаде визуелна реалност од елементи на карактерни особености, необични сурови спротивставености и драматика, внимателно одбрани и смислени сензации, кои резултираат со прецизни визуелни читливи форми со зајадлив хумор. На извесен степен, тоа го поврзува со неговите современици Волт Дизни и/или Салвадор Дали. Врската помеѓу фантазијата и реалноста претставена преку минијатурна техника, кривулести линии и современ израз кој кореспондира со актуелните истражувања во светот го прави актерот на сцената или личноста на хартијата/картонот дел од магијата, оригиналноста и живоста. Погледнете ги само скиците за костимот на Тодор Николовски во улогата на Михаил Борисович Лињаев или оној на Мирко Стефановски во улогата на Влас, лакеј во трпезаријата, во претставата *Волци и овци,* или, пак, перфектно изработената скица за костимот на Зина Крења во улогата на Виолета Велери во I чин во *Травијата*! Сценографиите за претставите како *Копелија* (1954), *Вештерките од Салем* (1955), *Ромео и Јулија* (1962) или *Крвави свадби* (1962) се такви примери за вистинска сценска илузија на град/пејзаж/волшебен ентериер кои овозможуваат влез во поинаков сон, магија, безвременост, вечност...

Стилот кој го разработува Василие Поповиќ-Цицо и естетиката и третманот на кој ја решава сцената е најдоброто дело од визуелната слика во македонската театарска продукција. Неговото ненадејно заминување во 1962 година остави многу анализи и дискусии за неговата работа, но и многу прашања за способностите и можните креативни решенија кои би ги остварил, имајќи

го во предвид напредокот и сè поголемите технички можности и услови за решавање на сцената. Но, едновремено неговата комплексност и аспирации оставија и поттик за сите следни генерации и трага, која и ова столетие кое измина, но и следните, ќе биде потрага по нови авантури и магии!

Ивана Јарчевска

Карикатури / Caricatures 19

VASILIJE POPOVIC - CICO

To write, discuss or exhibit the work of an author whose work has defined a whole century implies great responsibility for everyone. However, if it concerns a person like Vasilie Popovic – Cico, one of the most creative personalities of the last century in Macedonia and one of the authors of the highest form that left a lasting visual stamp to the century that passed, the responsibility is even greater! The width of the creative areas in which he worked and the pioneering role he had in several areas make him true and authentic, exceptional and relevant visual artist. Taking into consideration that VasiliJe Popovic – Cico (or simply just Cico) is the first true caricaturist in Macedonia and one of the founders of theatrical set design in Macedonia, the imperative reaches its peak!

It's hard to imagine the Macedonian art scene without Cico, without his creativity, lucidity, wittiness, and satire. He is an author with exceptionally creative energy in every field in which he worked; constant urge to overthrow the established boundaries and perseverance in his work, confirmed by the accelerated pace and the great production in a relatively short creative lifetime. Energy filled with powerful artistic charge, expressed interpretation and playful dynamic in every stroke of the brush / pencil!

Committing himself to genres (set design and costumes), which by their purpose are functionally engaged art and limited in space and time, in an area that *joshes* (caricature), Cico through his innovative approach shows and proves the direction the art should take, that there are no limits to the possible, that reality is no longer the only solution. He is a unique creator who explores the universal and timeless states of a person painted / drawn with mastery of traditional presentation, on the one hand, and lucid and well-thought, on the other hand. It is indisputable that Cico is stage designer in the literal sense of the word on the piece of paper / cardboard, but also on the stage. Namely, he systematically builds a construction in which modern visual language is incorporated and virtuosity of the drawing, the color, and the space solutions, has been achieved. If someone was a subject of Cico's caricature in the field of art and theatre it meant obtaining an attribute of a person with broad and democratic understandings and leaving a mark in time. Regardless of whether it was Petre Prlichko with the chickens and / or the masks, Meri Boshkova on her bicycle, Vaska Bidzova and the bird or the "rooster" Dimitar Kondovski, the power of perception and literal capturing the essence of the person in a caricature is part of the mosaic with which Cico secured his place on the pedestal, became recognizable and a *trademark* of several generations marking the century.

In caricature, set design and costume design, with his way of capturing he succeeds in creating a visual reality from elements of personality characteristics, unusual raw contradictions and dramatics, carefully chosen and deliberate sensations, which result with precise visual readable forms with facetious humor. To some degree, he connects this with his contemporaries Walt Disney and/or Salvador Dali. The connection between fantasy and reality represented through miniature technique, winding lines and contemporary expression that corresponds to the current research in the world makes the actor on the stage or the personality on the paper / cardboard part of the magic, originality and liveliness. Just look at the sketches for the costume of Todor Nikolovski in the role of Mikhail Borisovich Linyaev or the costume of Mirko Stefanovski in the role of Vlas, valet in the dining room, in the play *Wolves and Sheep*, or the perfectly made sketch for the costume of Zina Krelja in the role of Violetta Valéry in Act I in *La Traviata*! The set designs for the plays like *Kopelija* (1954), *Witches of Salem* (1955), *Romeo and Juliet* (1962) or *Bloody Wedding* (1962) are examples of such real stage illusion of town / landscape / magical interior that provide entrance to a different dream, magic, timelessness, eternity…

The style elaborated by Vasilije Popovic-Cico and the aesthetics and the treatment with which he deals with the scene is the best work of visual imagery in the Macedonian theatre production. His sudden departure in 1962 left a lot of analysis and discussions about his work, and many questions about the capabilities and the possible creative solutions that would have been achieved by him, considering the progress and the ever increasing technical opportunities for solutions on the stage. At the same time, the complexity and the aspirations

left an incentive for all the following generations; and a trace that would be a search for new adventures and magic in this century, but also in the future!

Ivana Jarchevska

Карикатури / Caricatures 31

45

59

57

54

47

5

2

4

15

8

6

13

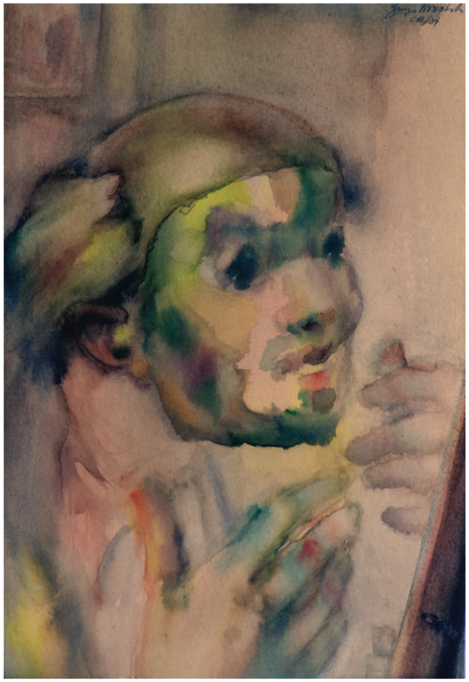

12

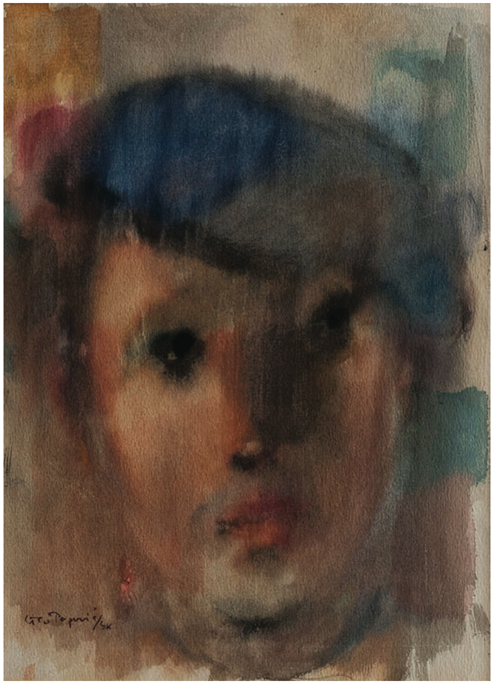

11

1

10

61

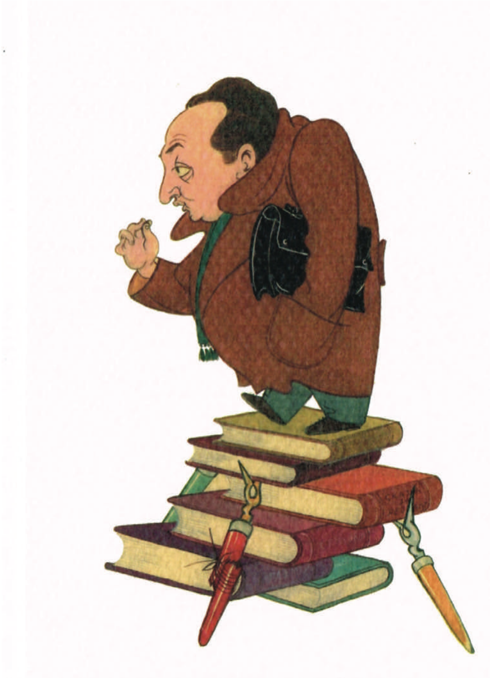

23

24

60

Карикатури / Caricatures 8

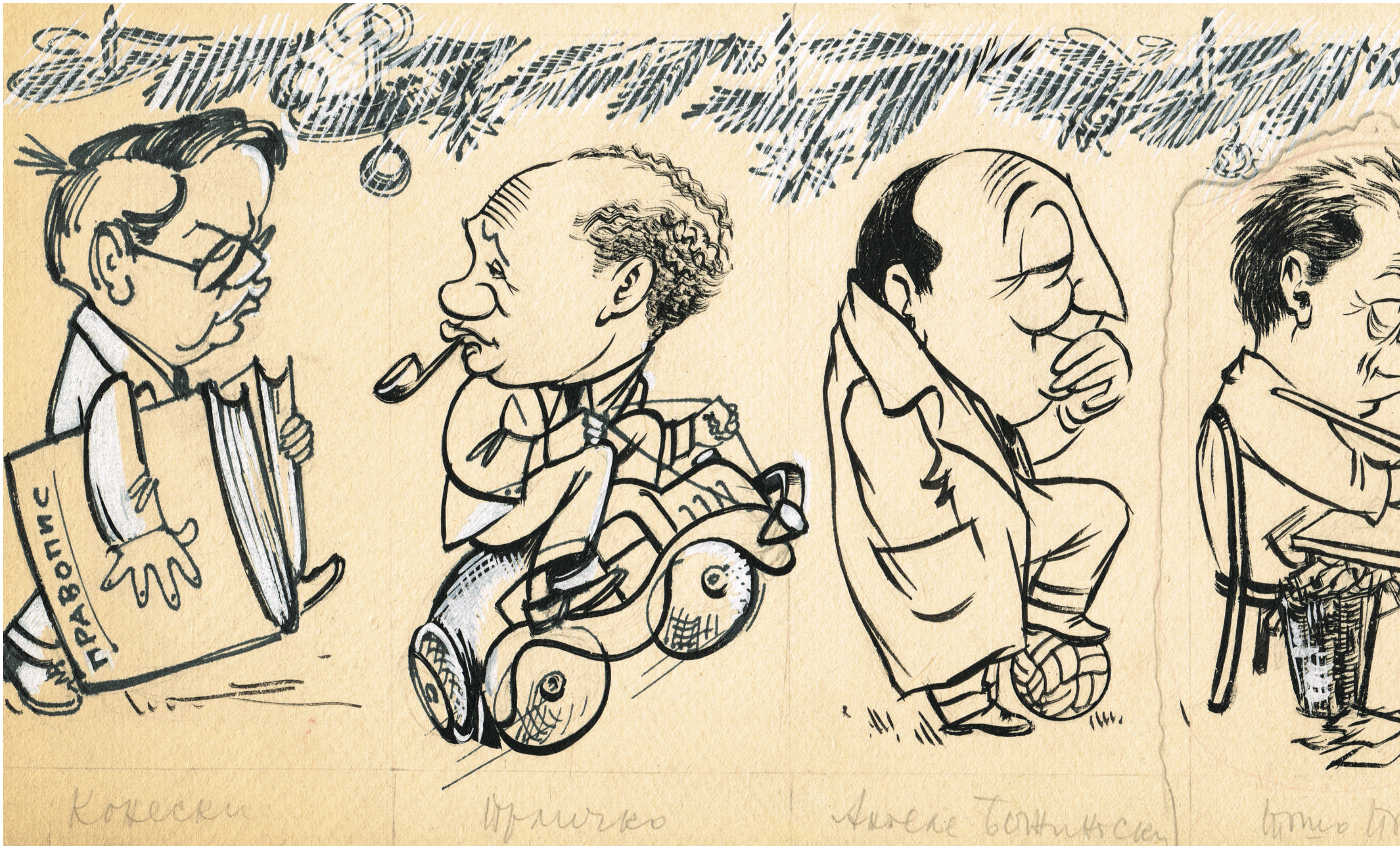

Карикатури / Caricatures 62

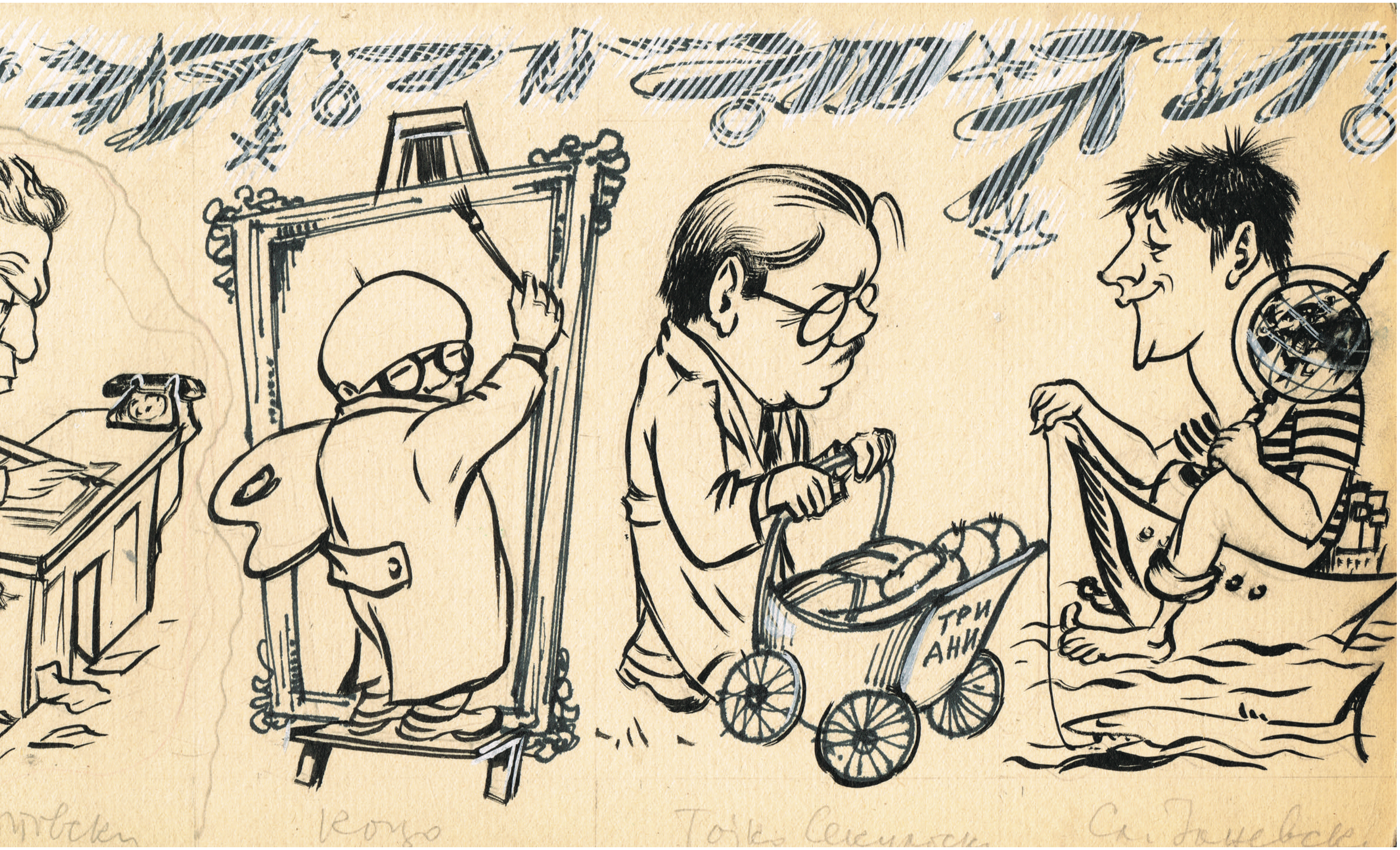
ТРИ
АНИ

10

3

15

27

37

62

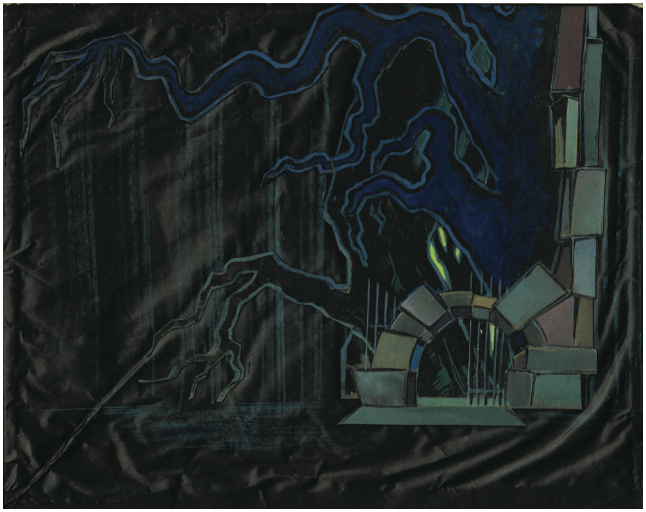

53

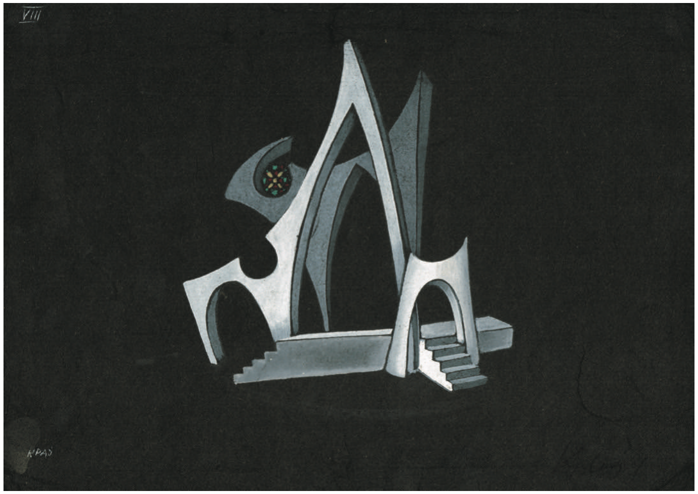

63

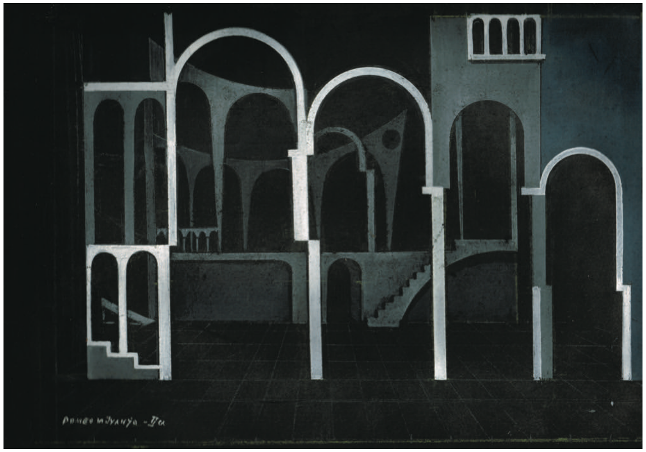

67

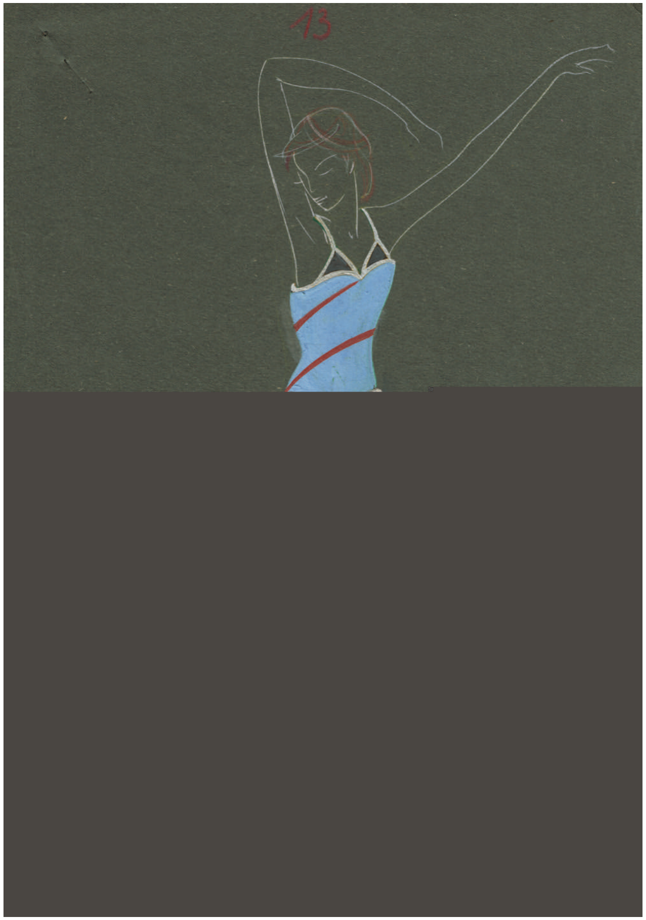

56

20

18

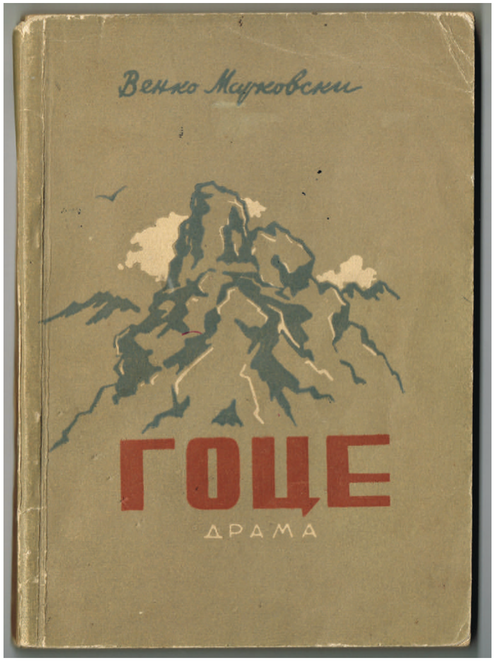
Венко Марковски
ГОЦЕ
ДРАМА

10

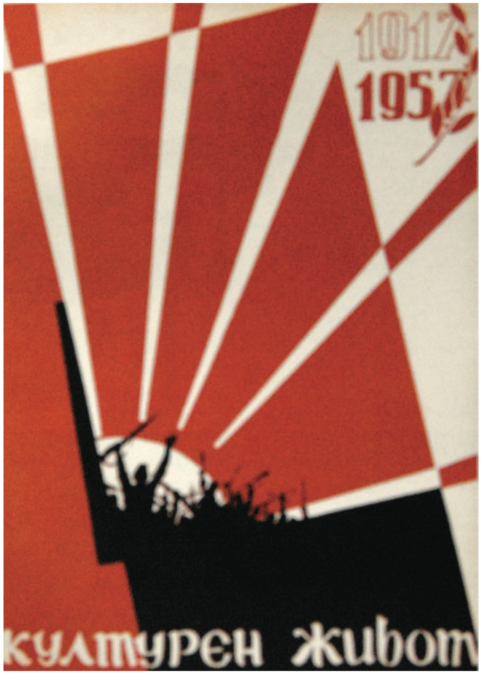
1917
1957
КУЛТУРЕН ЖИВОТ

14

БУКВАР
1 9 4 5

13

the cultural
monuments
of the people's
republic
of macedonia

15

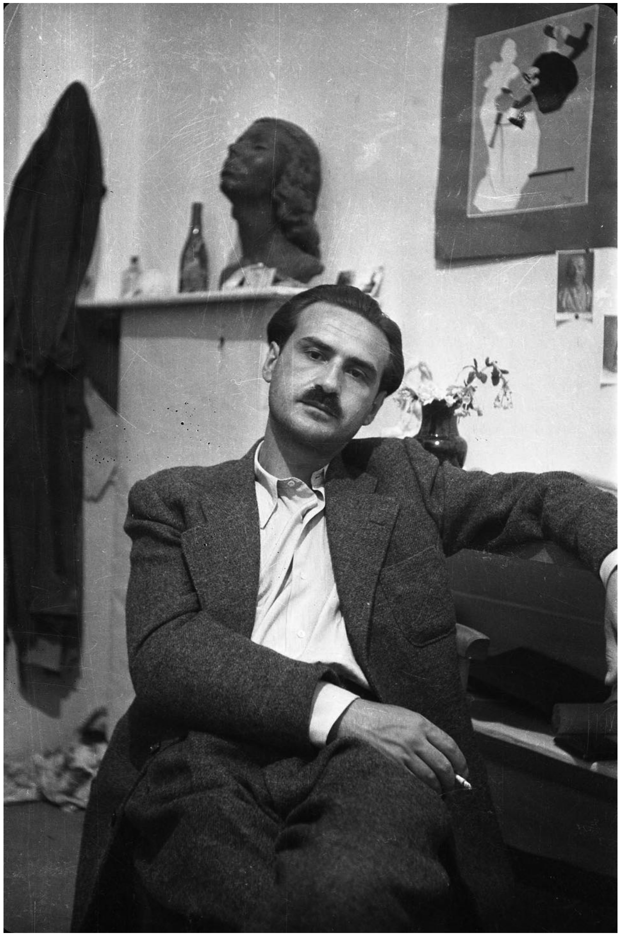

Лични фотографии / Personal photographies 2

БИОГРАФИЈА:

1914 - Роден е на 12 февруари во Скадар, Република Црна Гора.
1924 - Завршил основно училиште во Скопје, а гимназија учел во Скопје, Тетово и во Призрен.
1933 - Почнал да се занимава со карикатура и да се интересира за театар и сценографија.
1934 - Запишал Уметничка школа во Белград. Професори му биле Бета Вукановиќ, Љуба Ивановиќ, Петар Добровиќ, Иван Радовиќ, Никола Бешевиќ, Коста Маринковиќ, Драгослав Стојановиќ, Петар Палавичини.
1938 - Дипломирал на уметничката школа во Белград.
1939 - Почнал да работи како сценограф (заедно со Никола Мартиноски и Томо Владимирски) во тогашниот Народниот театар „Крал Александар I" во Скопје (до 1941).
1941 - Од април до ноември бил воен заробеник во германските логори во Либек, Хоенфелсу и Нирнберг. Од декември во Скопје бил невработен.
1944 - Од април до септември бил во интернација во воениот логор во Горна Џумаја. По пуштањето, отишол во партизани и работел во Главниот штаб на НОВ за Македонија (село Горно Врановци). Кон крајот на годината станал сценограф во Македонскиот народен театар и таа должност ја извршувал сè до својата смрт.
1945 - Работел како професор по декоративно цртање во новооснованото Уметничко школо (сега Државно училиште за применета уметност „Лазар Личеноски") во Скопје
1945–1950 - Се занимавал со пропагандна ликовна дејност (описменување, жетва, избори), со изработка на значки, амблеми и сл. Интензивно работел карикатури, цртежи и акварели, илустрации и опрема на книги и илустрацијата на првиот македонски буквар. Творец е на македонскиот државен грб и на првиот грб на Град Скопје.
1947-1955 - Студиски патувања во Чехословачка, Италија, Грција, Полска и Франција.
1957 - Самостојна изложба на карикатури и акварели.
1960-1962 - Постојан карикатурист во весникот „Нова Македонија".
1962 - Умрел на 10 декември во Скопје.

Награди:

1947 - Скопје, Награда за уметничка работа од Владата на НРМ и Републичка награда за сценографија
1948 - Скопје, Републичка награда за сценографија
1950 - Скопје, Награда за сценографија од Владата на НРМ
1959 - Пула, Златна арена за сценографија на филмот „Мис Стон"
1960 - Скопје, Октомвриска награда за политичка карикатура
1962 - Скопје, Октомвриска награда за сценографија на „Крвави свадби" од Лорка.
Одликуван е со медал „Заслуги за народ" и Орден за „Труд од III ред", за развој на македонската култура.

Самостојни изложби:

1957 - Скопје, Изложба на карикатури и акварели, Уметничка галерија
1963 - Скопје, Комеморативна изложба на карикатури, акварели и скици за сценографија, Уметничка галерија
1971 - Скопје, Вардар филм и Македонски народен театар во карикатурите на Василие Поповиќ - Цицо во рамките на III светска галерија на карикатури; Музеј на современата уметност; Титов Велес, Македонските писатели во карикатурите на Василије Поповиќ - Цицо, во рамките на VIII Рацинови средби, Собрание на општина.
1972 - Скопје, Македонски народен театар во карикатурите и сценографите на Василие Поповиќ - Цицо, Македонски народен театар.
1973 - Скопје, Василије Поповиќ - Цицо (1914-1962), ретроспективна изложба карикатури, цртежи, акварели, сценографски скици, Музеј на современата уметност Скопје, Уметничка галерија Скопје.
1981 - Скопје, Македонска академија на науките и уметностите: Василие Поповиќ - Цицо (1914-1962), „Цицо - хроничар на своето време".
2012 – Белград, Галерија „Графички колектив", „Еден белградски ученик" (40 години од смртта на Василие Поповиќ - Цицо)
2012 – Белград**,** Галерија Дома Војске Србије, изложба „Карикатурист во војната 1941 – 1945".
2014 – Прилеп, Ликовна галерија - Центар за култура „Марко Цепенков", Василие Поповиќ - Цицо (1914-1962), МТФ „Војдан Чернодрински",
2014 – Скопје, Национална галерија на Македонија, Јубилејна изложба, Василие Поповиќ - Цицо, 100 години од раѓањето

Грб на НР Македонија / The Coat of Arms of the PR of Macedonia 1

BIOGRAPHY:

1914 – Born on 12th February in Skadar, Montenegro.
1924 – Finished elementary school in Skopje, and attended high-school in Skopje, Tetovo and Prizren.
1933 – Started working with caricature and become interested in theatre and scenic design.
1934 – Enrolled in Art School in Belgrade. His professors were Beta Vukanovic, Ljuba Ivanovic, Petar Dobrovic, Ivan Radovic, Nikola Besevic, Kosta Marinkovic, Dragoslav Stojanovic, Petar Palavicini.
1938 - Graduated at Art School in Belgrade.
1939 – Started working in scenic design (together with Nikola Martinoski and Tomo Vladimirski) in the then National Theatre King Alexander I in Skopje (until 1941).
1941 – From April until November he was incarcerated in German concentration camps in Lübeck, Hohenfels, and Nuremberg. From December in Skopje he was unemployed.
1944 – From April until September he was interned in the camp in Gorna Dzhumaya. After the liberation he went with the partisans and worked in the Headquarters of the People's Liberation Army in Macedonia (village of Gorno Vranovtsi). By the end of the year he became scenographer in the Macedonian National Theatre and he performed this duty until his death.
1945 – Worked as a professor in decorative drawing at the new Art School (today State School for Applied Arts Lazar Lichenoski) in Skopje.
1945–1950 – Worked with propaganda arts (literacy, harvest, elections), by making badges, emblems etc. He worked intensively on caricatures, drawings and watercolors, illustrations and books and the illustration of the first Macedonian alphabet book. He is the creator of the Macedonian national emblem and the emblem of the City of Skopje. 1947-1955 – Study visits to Czechoslovakia, Italy, Greece, Poland and France.
1957 – Solo exhibition of caricatures and watercolors.
1960 – 1962 – Permanent caricaturist in the newspaper "Nova Makedonija"
1962 – Died on the 10 December in Skopje.

Awards:

1947 - Skopje, Award for art work from the Government of NRM and National Award for scenography
1948 - Skopje, National Award for scenography
1950 - Skopje, Award for scenography from the Government of NRM
1959 - Pula, Golden Arena for scenography of the movie “Miss Stone“
1960 - Skopje, October Award for political caricature
1962 - Skopje, October Award for scenography of “Blood Wedding” by Lorca.
He was awarded the Medal of Merit and Order of Labor of III rank, for development of Macedonian culture.

Solo exhibitions:

1957 - Skopje, Exhibition of caricatures and watercolors, Art Gallery
1963 - Skopje, Commemorative exhibition of caricatures, watercolors and sketches for set design, Art Gallery
1971 - Skopje, Vardar Film and Macedonian National Theatre in the caricatures of Vasilije Popovic Cico within the III World Gallery of Caricatures; Museum of Contemporary Art, Titov Veles, Macedonian writers in the caricatures of Vasilije Popovic Cico, within the VIII Racinovi Sredbi, Assembly of the Municipality.
1972 - Skopje, Macedonian National Theatre in the caricatures and the set designs of Vasilije Popovic Cico, Macedonian National Theatre.
1973 - Skopje, Vasilije Popovic Cico (1914-1962) retrospective exhibition of caricatures, drawings, watercolors, stage design sketches, Museum of Contemporary Art Skopje, Art Gallery Skopje.
1981 - Skopje, Macedonian Academy of Sciences and Arts: Vasilije Popovic Cico (1914-1962), “Cico chronicler of his time”.
2012 – Belgrade, Graphic Collective Gallery, “One Student from Belgrade” (40 years since the death of Vasilije Popovic Cico)
2012 – Belgrade**,** Gallery of the Home of the Army of Serbia, exhibition “Caricaturist in the War 1941 – 1945“.
2014 – Prilep, Art Gallery – Culture Center “Marko Cepenkov”, Vasilije Popovic - Cico (1914-1962), MTF “Vojdan Chernodrinski”
2014 – Skopje, National Gallery of Macedonia, Jubilee exhibition, Vasilije Popovic Cico, 100 years since his birth.

Лични фотографии / Personal photographies 1

КАТАЛОГ:

АКВАРЕЛИ, МАСЛА, СЕПИИ, ЦРТЕЖИ:

1. Момче со карти, 1942
акварел на хартија, 29x21
сопст.: Музеј на современата уметност - Скопје

2. Мотив од Скопје - Банка, 1943
гваш на хартија, 21x19
сопст.: Музеј на град Скопје

3. Улица, 1944/1950
акварел на хартија, 37x27,5
сопст.: Музеј на град Скопје

4. Улица во Скопје, 1944/1950
акварел на хартија, 39,5x28,3
сопст.: Музеј на град Скопје

5. Улица, 1945
масло на картон, 29x23
сопст.: Национална галерија на Македонија, Скопје
(инв. бр. 20)

6. Мотив од Скопје 5, 1945/50
молив на хартија, 40x30
сопст.: Музеј на град Скопје

7. Св. Климент, околу 1946
туш на хартија, 31x44
сопст.: Национална галерија на Македонија, Скопје
(инв. бр. 655)

8. Св. Климент 2, 1946
туш на хартија, 44x43
сопст.: Национална галерија на Македонија, Скопје
(инв. бр.659)

4. Дрво крај манастирот Св. Наум - Охрид, 1946
цртеж на хартија, 43x31
сопст.: Национална галерија на Македонија, Скопје
(инв. бр. 101)

5. Мотив од Скопје, 1947
акварел на хартија, 44x34,5
сопст.: Национална галерија на Македонија, Скопје
(инв. бр. 664)

6. Дубровник, околу 1947
молив на хартија, 31x44
сопст.: Национална галерија на Македонија, Скопје
(инв. бр.656)

7. На Сава, околу 1947
туш на хартија, 31x34
сопст.: Национална галерија на Македонија, Скопје
(инв. бр. 658)

8. Мотив од Дубровник, околу 1947
креда на хартија, 40,5x31
сопст.: Национална галерија на Македонија, Скопје
(инв. бр. 660)

9. Мотив од Скопје, 1947
сепија на хартија, 45x33
сопст.: Национална галерија на Македонија, Скопје
(инв. бр. 171)

10. Девојка со книга, 1947
сепија на хартија, 37,5x28
сопст.: Музеј на град Скопје

11. Момчето со капа, околу 1951
акварел на хартија, 23x31,5
сопст.: Македонска академија на науките и уметностите, Скопје

12. Артист, 1951
акварел на хартија, 43,5x34,5
сопст.: Национална галерија на Македонија, Скопје
(инв. бр. 340)

13. Мотив од Скопје,1953
акварел на хартија, 46x33,7
сопст.: Национална галерија на Македонија, Скопје
(инв. бр. 653)

14. Мотив од Скопје, 1953?
акварел на хартија, 37x28
сопст.: Национална галерија на Македонија, Скопје
(инв. бр. 439)

15. Пејзаж од Париз, 1955
акварел на хартија, 46x31
сопст.: Национална галерија на Македонија, Скопје
(инв. бр. 544)

16. Мотив од Охрид, 1957
сепија на хартија, 36,5x24,5
сопст.: Национална галерија на Македонија, Скопје
(инв. бр. 528)

17. Пејзаж - дрвја, 1962?
акварел на хартија, 32x24
сопст.: Национална галерија на Македонија, Скопје
(инв. бр. 654)

18. Мотив од Скопје, 1962?
акварел на хартија, 36,5x27
сопст.: Национална галерија на Македонија, Скопје
(инв. бр. 657)

19. Играорец,1962
туш на хартија, 27x24
сопст.: Дамјан Саздовски, Скопје

20. Охриѓанка, 1962
туш на хартија, 30x24
сопст.: Дамјан Саздовски, Скопје

21. Женска фигура,1962
туш на хартија, 32,5x24
сопст.: Дамјан Саздовски, Скопје

КАРИКАТУРИ:

1. Петре Прличко, 1940
акварел на хартија, 23x17
сопст.: Музеј МНТ, Скопје (донација од Нада Прличко)

2. Томо Владимирски, 1942
колаж на картон, 31x21
сопст.: Музеј МНТ, Скопје (донација од Марина Владимирска)

3. Лазо Соколовски, 1944
молив и акварел, 21x16,5
сопст.: Музеј на град Скопје

4. Мане Чучков, 1944
темпера на картон, 33x24
сопст.: Национална галерија на Македонија, Скопје
(инв. бр. 109)

5. Генадија, 1944
темпера на картон, 30x24
сопст.: Национална галерија на Македонија, Скопје
(инв. бр. 110)

6. Фашистичка парада, 1945
темпера на картон, 30x25
сопст.: Национална галерија на Македонија, Скопје
(инв. бр. 19)

7. Бункер, 1945
темпера на картон, 32x26

сопст.: Национална галерија на Македонија, Скопје
(инв. бр. 111)

8. „Сомнително лице“, 1945
темпера на картон, 50х66
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

9. Лазар Личеноски, околу 1948
темпера на картон, 24х21
сопст.: Национална галерија на Македонија, Скопје

10. Операта при Македонски народен театар, 1949
темпера на картон, 67х51
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

11. Данчо Митровски и Зина Крељa, 1952
темпера на картон, 28х22
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

12. Димче Андонов - Зографски, 1952
темпера на картон, 28,5х21,5
сопст. Национална галерија на Македонија, Скопје
(инв. бр. 440)

13. Димитар Ќостаров, 1953
темпера на картон, 23,5х34
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

14. Илија Милчин, 1953
темпера на картон, 35х21,2
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

15. Мери Бошкова, 1953
темпера на картон, 24х30
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

16. Данка и Живко Фирфови, 1953
темпера на картон, 30х23
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

17. Ацо Шопов, 1953
темпера на картон, 29х23
сопст.: Музеј на современата уметност - Скопје

18. Димче Коцо, 1953
темпера, 36х25,5
сопст.: Музеј на современата уметност - Скопје

19. Хоризонт - Разгледи, 1954
темпера на картон, 50х69,5
сопст.: Друштво на писателите на РМ, Скопје

20. Групна карикатура на писателите, 1954
темпера на картон, 48х65,6
сопст.: Друштво на писателите на РМ, Скопје

21. Перо Коробар, 1954
темпера на картон, 29х21
сопст.: Климе Коробар, Скопје

22. Управниот Одбор на Македонски народен театар, 1954
темпера на картон, 39х49
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

23. Венко Марковски, 1954
темпера на картон, 30х23
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

24. Тодор Скаловски, 1954
темпера на картон, 32х22
сопст.: Музеј МНТ, Скопје (донација од Денко Скаловски)

25. Ристо Крле, 1954
темпера на картон, 31х25
сопст.: Гордана Поповиќ – Васиќ, Белград

26. Никола Мартиноски, 1955
темпера на картон, 29х22,5
сопст.: семејство Мартиноски, Скопје

27. Лазар Личеноски, 1955
темпера на картон, 29х22
сопст.: Национална галерија на Македонија, Скопје

28. Бранко Костовски, 1955
темпера на картон, 35х25
сопст.: Зоран Костовски, Скопје

29. Лазар Личеноски, 1955
темпера на картон, 37х25,5
сопст.: Музеј на современата уметност - Скопје

30. Борис Чипан, 1955
темпера на картон, 32,5х26
сопст.: Музеј на современата уметност - Скопје

31. Рондо, 1955
акварел на хартија, 39х51
сопст.: Национална галерија на Македонија, Скопје
(инв. бр. 484)

32. Друштво на ликовните уметници, 1955
темпера на картон, 49,5х69,5
сопст.: Национална галерија на Македонија, Скопје
(инв. бр. 515)

33. Страте Арсовски, 1955
темпера на картон, 32,5х26
сопст.: Љупчо Арсовски, Скопје

34. Автокарикатура, 1955
темпера на картон, 30х24
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

35. Драмата при Македонски народен театар, 1955
темпера на картон, 51х71
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

36. Ана Липша-Тофовиќ, 1955
темпера на картон, 36х23
сопст.: Марија Тофовиќ, Скопје

37. Стојмир Поповски, 1955
темпера на картон, 27х35
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

38. Даворин Жупанчич, 1956
темпера на картон, 36х23
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

39. Коста Мартиновски, 1956
темпера на картон, 29х19,5
сопст.: семејство Мартиновски, Скопје

40. Митко Зафировски, 1956
темпера на картон, 31,5х26
сопст.: Музеј на современата уметност - Скопје

41. Петре Прличко, 1956
темпера на картон, 31х24
сопст.: Музеј МНТ, Скопје (донација од Нада Прличко)

42. Перо Коробар, 1957
темпера на картон, 27х21,5
сопст.: Климе Коробар, Скопје

43. Славко Јаневски, 1957
темпера на картон, 36,5х32
сопст.: Вера Јаневска, Скопје

44. Антоние Николовски, 1957
темпера на картон, 37х26
сопст.: семејство Николовски, Скопје

45. Антоние Николовски, 1957
темпера на картон, 35х24
сопст.: семејство Николовски, Скопје

46. Петре Богданов – Кочко, 1957
темпера на картон; 35х25
сопст.: Музеј МНТ, Скопје (донација од Павлина Апостолова)

47. Омнибус, 1957
темпера на картон, 40х56,6
сопст.: Вардар филм Македонија, Скопје

8. Мис Стон, 1958
темпера на картон, 40х100
сопст.: Вардар филм Македонија, Скопје

49. Димитар Митрев, 1958
темпера на картон, 23х30
сопст.: Македонска академија на науките и уметностите, Скопје

50. Виза на злото, 1958
темпера на картон, 47х72
сопст.: Вардар Филм Македонија, Скопје

51. Ѓорѓи Базбокилос, 1958
темпера на картон, 35х25,5
сопст.: Музеј на современата уметност - Скопје

52. Кочо Урдин, 1958
темпера на картон, 27х34,5
сопст.: Ева Урдин, Скопје

53. Димче Беловски, 1959
темпера на картон, 27,6х23,5
сопст.: Иван Беловски, Скопје

54. Властимир Николовски,1959
темпера на картон, 30х20
сопст.: семејство Николовски, Скопје

55. Димитар Солев, 1959
темпера на картон, 35х25
сопст.: Музеј на современата уметност - Скопје

56. Јордан Леов, 1959
темпера на картон, 37х30
сопст.: Музеј на современата уметност - Скопје

57. Матеја Матевски,1959
темпера на картон, 36х27
сопст.: Матеја Матевски, Скопје

58. Благоја Попов, 1959
темпера на картон, 36х26
сопст.: Музеј на современата уметност - Скопје

59. Демир Фируз,1959
темпера на картон, 34х24,5
сопст.: семејство Назим, Скопје

60. Ацо Алексиев, 1959
темпера на картон, 29х27
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

61. Коста Балабанов, 1959
туш и темпера, 23х29
сопст.: Гордана Поповиќ – Васиќ, Скопје

62. Новогодишна картичка со карикатури на Блаже Конески, Петре Приличко, Ангеле Божиновски, Тошо Поповски, Димче Коцо, Гојко Секуловски и Славко Јаневски, 1959
туш на картон, 16х51
сопст.: Гордана Поповиќ – Васиќ, Скопје

63. Новогодишна картичка со карикатури на Коле Чашуле, Владо Малевски, Кемал Сејфула, Никола Мартиноски, Лазар Личеноски, В. Малинска и Д. Митров, 1959
туш на картон, 16х51
сопст.: Гордана Поповиќ – Васиќ, Скопје

64. Трпе Јаковлевски, 1960
темпера на картон, 36х30
сопст.: Музеј на современата уметност - Скопје

65. Димитар Кондовски, 1960
темпера на картон, 37х27,5
сопст.: Музеј на современата уметност - Скопје

66. Мирно лето, 1961
темпера на картон, 78х55
сопст.: Вардар филм Македонија, Скопје

67. Стојмир Поповски, 1962
темпера на картон, 33х26
сопст.: семејство Поповски, Скопје

68. Спасе Куновски, 1962
темпера на картон, 35,5х25,7
сопст.: семејство Куновски, Скопје

69. Петре Богданов – Кочко, недатирано
темпера на картон; 29х24
сопст.: Музеј МНТ, Скопје (донација од Павлина Апостолова)

70. Петре Богданов – Кочко, недатирано
колаж од хартија, 32х16
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

71. Васка Бицова, недатирано
темпера на картон, 24х19
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

72. Иван Мазов, недатирано
темпера на картон, 33х25
сопст.: Музеј МНТ, Скопје (донација од Лилјана Мазова)

73. Коле Чашуле, недатирано
туш на картон, 16х12
сопст.: Музеј МНТ, Скопје (донација од Јелена Лужина)

74. Милка Ефтимова, недатирано
темпера на картон, 24х35
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

ГРУПА ПОРТРЕТИ НА ВАСИЛИЕ ПОПОВИЌ – ЦИЦО

1. Василие Поповиќ – Цицо, 1950, Охрид
автор: Димо Тодоровски
молив на хамер, 40х29,5
сопст.: Гордана Поповиќ – Васиќ

2. Василие Поповиќ – Цицо, 1954
автор: Димо Тодоровски
молив на хамер, 21,8х16,5
сопст.: Гордана Поповиќ – Васиќ

3. Скица за портрет на Василие Поповиќ – Цицо, 1956
автор: Димитар Кондовски
молив на хартија, 18,8х15,6
сопст.: Јелена Лужина

4. сопст.: Национална галерија на Македонија, Скопје
(инв. бр. 1581)

СЦЕНОГРАФСКИ СКИЦИ

1. Скица за VI слика за „Некаде во Москва“, 1946
темпера на хамер, 21х28
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

2. Скица за „Кавалерија Рустикана“, 1947
темпера на хамер, 32х35
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

3. Скица за „Боеми“, 1950
акварел во боја на хамер, 18,5х33
сопст.: Гордана Поповиќ – Васиќ

4. Скица за „Боеми“, 1950
акварел во боја на хамер, 27,4х36,8
сопст.: Гордана Поповиќ – Васиќ

5. Скица за II чин за „Боеми“, 1950
акварел во боја на хамер, 29,5х42
сопст.: Гордана Поповиќ – Васиќ

6. Скица за „Боеми“, 1950
монохрон туш со четка на хамер, 21,7х29,2
сопст.: Гордана Поповиќ – Васиќ

7. Скица за „Боеми“, 1950
монохрон туш со четка на хамер, 24,2х29,2
сопст.: Гордана Поповиќ – Васиќ

8. Скица за „Боеми“, 1950
монохрон туш со четка на хамер, 21,2х29,2
сопст.: Гордана Поповиќ – Васиќ

9. Скица за „Боеми“, 1950
монохрон туш со четка на хамер 29,2x40,5
сопст.: Гордана Поповиќ – Васиќ

10. Скица за „Гоце“, 1951
темпера на картон на картон, 35,5x49,5
сопст.: Музеј на МНТ, Скопје

11. Скица за „Волшебната флејта“, 1951
креда и темпера во боја на хамер, 17,4x25,3
сопст.: Гордана Поповиќ – Васиќ

12. Скица за „Волшебната флејта“, 1951
креда и темпера во боја на хамер, 17,4x25,1
сопст.: Гордана Поповиќ – Васиќ

13. Скица за „Волшебната флејта“, 1951
креда и темпера во боја на хамер, 17,4x25,1
сопст.: Гордана Поповиќ – Васиќ

14. Скица за „Волшебната флејта“, 1951
креда и темпера во боја на хамер, 17,4x25,1
сопст.: Гордана Поповиќ – Васиќ

15. Скица за „Волшебната флејта“, 1951
креда и темпера во боја на хамер, 17,5x25
сопст.: Гордана Поповиќ – Васиќ

16. Скица за „Волшебната флејта“, 1951
креда и темпера во боја на хамер, 17,4x25
сопст.: Гордана Поповиќ – Васиќ

17. Скица за „Волшебната флејта“, 1951
креда и темпера во боја на хамер, 16,7x22,3
сопст.: Гордана Поповиќ – Васиќ

18. Скица за I чин, I слика за „Волшебната флејта“, 1951
монохрона темпера на хамер, 19x25
сопст.: Гордана Поповиќ – Васиќ

19. Скица за I чин, II слика за „Волшебната флејта“, 1951
монохрона темпера на хамер, 19x25
сопст.: Гордана Поповиќ – Васиќ

20. Скица за II чин, III слика за „Волшебната флејта“, 1951
монохрона темпера на хамер, 17,5x25
сопст.: Гордана Поповиќ – Васиќ

21. Скица за II чин, IV слика за „Волшебната флејта“, 1951
монохрона темпера на хамер, 17,5x25
сопст.: Гордана Поповиќ – Васиќ

22. Скица за II чин, V слика за „Волшебната флејта“, 1951
монохрона темпера на хамер, 17,5x25
сопст.: Гордана Поповиќ – Васиќ

23. Скица за III чин, I и III слика за „Волшебната флејта“, 1951
монохрона темпера на хамер, 17,5x25
сопст.: Гордана Поповиќ – Васиќ

24. Скица за III чин, II слика за „Волшебната флејта“, 1951
монохрона темпера на хамер, 17,5x25
сопст.: Гордана Поповиќ – Васиќ

25. Скица за III чин, V слика за „Волшебната флејта“, 1951
монохрона темпера на хамер, 17x25,2
сопст.: Гордана Поповиќ – Васиќ

26. Скица за „Никола Шубиќ Зрински“, 1952
пастел на хартија, 21x30
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

27. Скица за I чин за „Ученикот на ѓаволот“, 1952
темпера и гваш на картон, 25x31,3
сопст.: Гордана Поповиќ – Васиќ

28. Скица за II чин за „Ученикот на ѓаволот“, 1952
темпера и гваш на картон, 24,8x35,3
сопст.: Гордана Поповиќ – Васиќ

29. Скица за III чин, III слика за „Ученикот на ѓаволот“, 1952
темпера и гваш на хамер, 25,5x35,5
сопст.: Гордана Поповиќ – Васиќ

30. Скица за III чин за „Ученикот на ѓаволот“, 1952
темпера и гваш на картон, 24x33,5
сопст.: Гордана Поповиќ – Васиќ

31. Скица за реквизити за „Ученикот на ѓаволот“, 1952
молив на картон на картон, 58x22
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

32. Скица за „Копелија“, 1953
темпера на хамер на картон, 18x29
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

33. Скица за II слика за „Аида“, 1954
молив на картон на картон, 25x30
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

34. Скица за III слика за „Аида“, 1954
молив во боја на картон на картон, 25x30
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

35. Скица за VI слика за „Аида“, 1954
молив во боја на картон на картон, 25x30
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

36. Скица за V и IX слика за „Многу врева за ништо“, 1954
темпера на хамер на картон, 21,5x27
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

37. Скица за VI, VIII, X и XII слика за „Многу врева за ништо“, 1954
темпера на хамер на картон, 21,5x27
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

38. Скица за II слика за „Вештерките од Салем“, 1955
темпера на хамер на картон, 33x43
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

39. Скица за IV слика за „Вештерките од Салем“, 1955
темпера на хамер на картон, 33x43
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

40. Скица за I чин за „Вештерките од Салем“, 1955
темпера во боја на хамер, 19,4x23
сопст.: Гордана Поповиќ – Васиќ

41. Скица за III чин за „Вештерките од Салем“, 1955
темпера во боја на хамер, 21x24,2
сопст.: Гордана Поповиќ – Васиќ

42. Скица за IV чин за „Вештерките од Салем“, 1955
темпера во боја на хамер, 19,5x22
сопст.: Гордана Поповиќ – Васиќ

43. Скица за „Вештерките од Салем“, 1955
темпера во боја на хамер, 21x24
сопст.: Гордана Поповиќ – Васиќ

44. Скица за „Вештерките од Салем“, 1955
темпера во боја на хамер, 20,5x24,3
сопст.: Гордана Поповиќ – Васиќ

45. Цртеж за скица за „Вештерките од Салем“, 1955
молив на картон, 13x36,5
сопст.: Гордана Поповиќ – Васиќ

46. Скица за „Отело“, 1958
пастел во боја на хартија, 35x47,5
сопст.: Гордана Поповиќ – Васиќ

47. Скица за „Отело“, 1958
пастел во боја на хартија, 36x48
сопст.: Гордана Поповиќ – Васиќ

48. Скица за „Отело“, 1958
пастел во боја на хартија, 36x48
сопст.: Гордана Поповиќ – Васиќ

49. Скица за „Отело“, 1958
пастел во боја на хартија, 36x48
сопст.: Гордана Поповиќ – Васиќ

50. Скица за „Вибрации“, 1961
темпера на картон, 32x43
сопст.: Гордана Поповиќ – Васиќ

51. Скица за „Жар птица“, 1961
темпера и гваш во боја на хамер, 35,2x49,8
сопст.: Гордана Поповиќ – Васиќ

52. Скица за „Жар птица“, 1961
темпера и гваш во боја на хамер, 35,2x49,8
сопст.: Гордана Поповиќ – Васиќ

53. Скица за „Жар птица“, 1961
хартиен колаж во боја, 23,7x30
сопст.: Гордана Поповиќ – Васиќ

54. Подготвителен цртеж за „Жар птица“, 1961
молив на картон, 26x36,5
сопст.: Гордана Поповиќ – Васиќ

55. Скица за II слика за „Парадоксот на Диоген“, 1961
туш и темпера на хамер, 16,5x24,5
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

56. Скица за IV слика за „Парадоксот на Диоген“, 1961
туш и темпера на хамер, 16,5x24,5
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

57. Скица за сцената кај вереницата за „Крвави свадби“, 1962
темпера на хамер, 25x35
сопст.: Гордана Поповиќ – Васиќ

58. Скица за I слика за „Крвави свадби“, 1962
темпера на хамер, 25x35
сопст.: Гордана Поповиќ – Васиќ

59. Скица за II слика за „Крвави свадби“, 1962
темпера на хамер, 25x35
сопст.: Гордана Поповиќ – Васиќ

60. Скица за III слика за „Крвави свадби“, 1962
темпера на хамер, 25x35
сопст.: Гордана Поповиќ – Васиќ

61. Скица за VI слика за „Крвави свадби“, 1962
темпера на хамер, 25x35
сопст.: Гордана Поповиќ – Васиќ

62. Скица за сцената свадба за „Крвави свадби“, 1962
темпера на хамер, 25x35
сопст.: Гордана Поповиќ – Васиќ

63. Скица за крајната сцена за „Крвави свадби“, 1962
темпера на хамер, 25x35
сопст.: Гордана Поповиќ – Васиќ

64. Цртеж/припремна скица за „Крвави свадби“, 1962
молив на хамер, 26,5x36,5
сопст.: Гордана Поповиќ – Васиќ

65. Скица за I, V и VII слика за „Ромео и Јулија“, 1962
креда и темпера во боја на картон, 25x35
сопст.: Гордана Поповиќ – Васиќ

66. Скица за II слика за „Ромео и Јулија“, 1962
креда и темпера во боја на картон, 25x35
сопст.: Гордана Поповиќ – Васиќ

67. Скица за III слика за „Ромео и Јулија“, 1962
креда и темпера во боја на картон, 25x35
сопст.: Гордана Поповиќ – Васиќ

68. Скица за IV слика за „Ромео и Јулија“, 1962
креда и темпера во боја на картон, 25x35
сопст.: Гордана Поповиќ – Васиќ

69. Скица за VI слика за „Ромео и Јулија“, 1962
креда и темпера во боја на картон, 25x35
сопст.: Гордана Поповиќ – Васиќ

70. Скица за VIII слика за „Ромео и Јулија“, 1962
креда и темпера во боја на картон, 25x35
сопст.: Гордана Поповиќ – Васиќ

71. Скица за IX слика за „Ромео и Јулија“, 1962
креда и темпера во боја на картон, 25x35
сопст.: Гордана Поповиќ – Васиќ

72. Скица за I слика, пролог за „Швејк во Втората светска војна“, 1962
креда и темпера во боја на картон, 25x35
сопст.: Гордана Поповиќ – Васиќ

73. Скица за III слика за „Швејк во Втората светска војна“, 1962
креда и темпера во боја на картон, 25x34,8
сопст.: Гордана Поповиќ – Васиќ

74. Скица за VI слика за „Швејк во Втората светска војна“, 1962
креда и темпера во боја на картон, 25x35
сопст.: Гордана Поповиќ – Васиќ

75. Скица за VII слика за „Швејк во Втората светска војна“, 1962
креда и темпера во боја на картон, 25,5x35
сопст.: Гордана Поповиќ – Васиќ

76. Скица за IX слика за „Швејк во Втората светска војна“, 1962
креда и темпера во боја на картон, 24,8x35
сопст.: Гордана Поповиќ – Васиќ

77. Скица за X слика за „Швејк во Втората светска војна“, 1962
креда и темпера во боја на картон, 24,8x34,6
сопст.: Гордана Поповиќ – Васиќ

78. Скица за XI слика/епилог за „Швејк во Втората светска војна“, 1962
креда и темпера во боја на картон, 24,5x35,5
сопст.: Гордана Поповиќ – Васиќ

79. Скица за „Швејк во Втората светска војна“, 1962
креда и темпера во боја на картон, 25x35
сопст.: Гордана Поповиќ – Васиќ

80. Скица за „Швејк во Втората светска војна“, 1962
креда и темпера во боја на картон, 17,5x25
сопст.: Гордана Поповиќ – Васиќ

81. Скица за програмка, Сталинград 50 км, „Швејк во Втората светска војна“, 1962
креда и темпера во боја на картон, 25x17,8
сопст.: Гордана Поповиќ – Васиќ

82. Скица за „Класична симфонија“, 1962
темпера на хамер, 20x23,3
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

КОСТИМОГРАФСКИ СКИЦИ

1. Скица за костимот на Зина Крељa во улогата на Виолета Велери во I чин во „Травијата“, 1948
хартиен колаж, 24x17,5
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

2. Скица за костимот на Зина Крељa во улогата на Виолета Велери во II чин во „Травијата“, 1948
хартиен колаж, 24x17,5
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

3. Скица за костимот на Зина Крељa во улогата на Виолета Велери во III чин во „Травијата“, 1948
темпера на хартија, 25x18,5
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

4. Скица за костимот на Зина Крељa во улогата на Виолета Велери во IV чин во „Травијата“, 1948

темпера на хартија, 25x18,5
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

5. Скица за костимот на Томче Грнчаровски во улогата на Алфред Жермон во II чин во „Травијата“, 1948
темпера и колаж на хартија, 20x12
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

6. Скица за костимот на Ана Липша во улогата на Флора Бервоа во III чин во „Травијата“, 1948
темпера и колаж на хартија, 21x17
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

7. Скица за костимот на Љубица Сиљановска и Марика Христова во улогата на Анина во II и IV чин во „Травијата“, 1948
темпера и колаж на хартија, 15,5x12,5
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

8. Скица за женски балетски костим во „Травијата“, 1948
темпера на картон, 17,5x12
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

9. Скица за женски костим за хорот во „Травијата“, 1948
темпера на хартија, 25x18,5
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

10. Скица за женски костим за хорот во „Травијата“, 1948
темпера на хартија, 25x19
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

11. Скица за непознат женски лик во „Женидба“, 1948
акварел и туш на хартија, 22x30,8
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

12. Скица за костимот на Петре Прличко и Крум Стојанов во улогата на Аполон Мурзавецки во „Волци и овци“, 1950
темпера на хартија, 40,5x29
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

13. Скица за костимот на Тодор Николовски во улогата на Михаил Борисовиќ Лињаев во „Волци и овци“, 1950
темпера на хартија, 40,5x29
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

14. Скица за костимот на Тодор Николовски во улогата на Михаил Борисовиќ Лињаев во „Волци и овци“, 1950
темпера на хартија, 29,5x20
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

15. Скица за костимот на Илија Џувалековски во улогата на Василиј Иванович Беркутов во „Волци и овци“, 1950
темпера на хартија, 40,5x29
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

16. Скица за костимот на Илија Џувалековски во улогата на Василиј Иванович Беркутов во „Волци и овци“, 1950
темпера на хартија, 29,5x20
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

17. Скица за костимот на Лазар Арсовски во улогата на Молер во „Волци и овци“, 1950
темпера на хартија, 29x20
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

18. Скица за костимот на Славко Тасевски и Јордан Георгиевски во улогата на Клавдиј Горецки, внук на Чугунов во „Волци и овци“, 1950
темпера на хартија, 40,5x29
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

19. Скица за костимот на Славко Тасевски и Јордан Георгиевски во улогата на Клавдиј Горецки, внук на Чугунов во „Волци и овци“, 1950
темпера на хартија, 29,5x20
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

20. Скица за костимот на Тома Кировски во улогата на Лакејот на Кузавина во „Волци и овци“, 1950
темпера на хартија, 29x20
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

21. Скица за костимот на Мирко Стефановски во улогата на Влас, лакеј во трпезаријата, во „Волци и овци“, 1950
темпера на хартија, 29x20
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

22. Скица за костимот на Мери Бошкова во улогата на Меропа Давидовна Мурзавецка во I чин во „Волци и овци“, 1950
темпера на хартија, 27,5x21,5
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

23. Скица за костимот на Мери Бошкова во улогата на Меропа Давидовна Мурзавецка во „Волци и овци“, 1950
темпера на хартија, 27,5x21,5
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

24. Скица за костимот на Мери Бошкова во улогата на Меропа Давидовна Мурзавецка во „Волци и овци“, 1950
молив на хартија, 27,5x21,5
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

25. Скица за костимот на Добрила Пуцкова во улогата на Евлампија Николаевна Кузавина во I чин, во „Волци и овци“, 1950
темпера на хартија, 22x31
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

26. Скица за костимот на Добрила Пуцкова во улогата на Евлампија Николаевна Кузавина во II чин во „Волци и овци“, 1950
темпера на хартија, 31x22
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

27. Скица за костимот на Добрила Пуцкова во улогата на Евлампија Николаевна Кузавина во IV чин во „Волци и овци“, 1950
темпера на хартија, 31x22
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

28. Скица за костимот на Добрила Чабриќ и Цветанка Јакимовска во улогата на Глафира Алексеевна во II чин во „Волци и овци“, 1950
темпера на хартија, 27,5x21
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

29. Скица за костимот на Добрила Чабриќ и Цветанка Јакимовска во улогата на Глафира Алексеевна во III чин во „Волци и овци“, 1950
темпера на хартија, 31x22
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

30. Скица за костимот на Добрила Чабриќ и Цветанка Јакимовска во улогата на Глафира Алексеевна, IV чин во „Волци и овци“, 1950
темпера на хартија, 31x22
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

31. Скица за реквизити за Меропа Давидовна Мурзавецка и Анфуса Тихонова во „Волци и овци“, 1950
темпера на хартија, 40x29,5
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

32. Скица за реквизити за Аполон Мурзавецки и Чугунов во „Волци и овци“, 1950
темпера на хартија, 40x29,5
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

33. Скица за реквизит за Василиј Иванович Беркутов, Михаил Борисовиќ Лињаев и Клавдиј Горецки во „Волци и овци“, 1950
темпера на хартија, 40x29,5
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

34. Скица за костимот на Цветанка Јакимова во улогата на Хани Тарнер во „Длабоки корени“, 1950

темпера на хартија, 25x17,5
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

35. Скица за костимот на Мери Бошкова и Мирјана Златина во улогата на Алис Ленгдин во „Длабоки корени“, 1950
темпера на хартија, 31x22
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

36. Скица за костимот на Мери Бошкова и Мирјана Златина во улогата на Алис Ленгдин во „Длабоки корени“, 1950
темпера на хартија, 31x22
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

37. Скица за костимот на Добрила Пуцкова и Добрила Чабриќ во улогата на Џиневра Ленгдин во „Длабоки корени“, 1950
темпера на хартија, 31x22
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

38. Скица за костимот на Добрила Пуцкова и Добрила Чабриќ во улогата на Џиневра Ленгдин во „Длабоки корени“, 1950
темпера на хартија, 31x22
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

39. Скица за костимот на Добрила Пуцкова и Добрила Чабриќ во улогата на Џиневра Ленгдин во „Длабоки корени“, 1950
темпера на хартија, 31x22
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

40. Скица за костимот на Добрила Пуцкова и Добрила Чабриќ во улогата на Џиневра Ленгдин во „Длабоки корени“, 1950
темпера на хартија, 31x22
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

41. Скица за костимот на Мирко Стефановски и Кирил Ѓортошев во улогата на Хауард Мерик во „Длабоки корени“, 1950
темпера на хартија, 31x22
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

42. Скица за костимот на Мирко Стефановски и Кирил Ѓортошев во улогата на Хауард Мерик во „Длабоки корени“, 1950
темпера на хартија, 31x22
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

43. Скица за костимот на Мирко Стефановски и Кирил Ѓортошев во улогата на Хауард Мерик во „Длабоки корени“, 1950
темпера на хартија, 31x22
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

44. Скица за костимот на Трајко Чоревски и Крум Стојанов во улогата на Брет Чарлз во „Длабоки корени“, 1950
темпера на хартија, 25x17,5
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

45. Скица за костимот за Првиот помошник на шерифот во „Длабоки корени“, 1950
темпера на хартија, 25x17,5
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

46. Скица за костимот за Вториот помошник на шерифот во „Длабоки корени“, 1950
темпера на хартија, 25x17,5
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

47. Скица за костимот на Крум Стојанов и Томе Кировски во улогата на Рој Максуел во „Длабоки корени“, 1950
темпера на хартија, 25x17,5
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

48. Скица за костимот на Крум Стојанов и Томе Кировски во улогата на Рој Максуел во „Длабоки корени“, 1950
темпера на хартија, 25x17,5
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

49. Скица за реквизит очила и опаковка за очила во „Длабоки корени“, 1950
темпера на хартија, 12x21
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

50. Скица за реквизит луле во „Длабоки корени“, 1950
темпера на хартија, 12x21
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

51. Скица за реквизит куфер во „Длабоки корени“, 1950
темпера на хартија, 21x12
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

52. Скица за реквизит женска ташна во „Длабоки корени“, 1950
темпера на хартија, 21x16,2
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

53. Скица за костимот на Јован Пашти во улогата на Херој во „Човек и коб“, 1960
креда и темпера во боја на хартија, 35,5x25
сопст.: Гордана Поповиќ – Васиќ

54. Скица за костимот на Жика Сувачаревиќ во улогата на Коб во „Човек и коб“, 1960
креда и темпера во боја на хартија, 35,5x25
сопст.: Гордана Поповиќ – Васиќ

55. Скица за костимот на Натка Пенушлиска-Митровска во улогата на Љубов во „Човек и коб“, 1960
креда и темпера во боја на хартија, 35,5x25
сопст.: Гордана Поповиќ – Васиќ

56. Скица за костимот на Следбеничките на Енергија во „Човек и коб“, 1960
креда и темпера во боја на хартија, 35,5x25
сопст.: Гордана Поповиќ – Васиќ

57. Скица за непознат женски костим во „Човек и коб“, 1960
креда и темпера во боја на хартија, 35,5x25
сопст.: Гордана Поповиќ – Васиќ

58. Скица за непознат машки костим во „Човек и коб“, 1960
креда и темпера во боја на хартија, 35,5x25
сопст.: Гордана Поповиќ – Васиќ

ИЗИРАНИ КОСТИМИ

1. Костимот на актерот Петре Прличко; улога на Јеротије Пантиќ во „Сомнително лице“ (1945, Македонски народен театар - Скопје)
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

ЛИЧНИ ПРЕДМЕТИ
(сите во сопственост на Музеј МНТ, Скопје)
1. Дрвени боички
2. Водени боички
3. Визит карта
4. Пејсажен штафелај
5. Рачен часовник
6. Манжетни за кошула
7. Метална кутија во која чувал сода бикарбона
8. Марама
9. Луле
10. Покана за изложба на Василие Поповиќ–Цицо (07.–21.09.1957) до Томо Владимирски

ИЛУСТРАЦИИ НА КНИГИ

1. „На исток, сонетен венец“, Венко Марковски, 1944
сопст.: Јелена Лужина

2. „Климе“, Венко Маркоски, 1945
сопст.: Јелена Лужина

3. „Песни“, Ацо Шопов, Блаже Конески, Славко Јаневски, Гого Ивановски, Лазо Каровски, 1946
сопст.: Јелена Лужина

4. „Растрел“, Јован Бошковски, 1947
сопст.: Јелена Лужина

5. „Земјата и љубовта (песни)“, Блаже Конески, 1948
сопст.: Јелена Лужина
6. „Првите дни“, Коле Чашуле, 1950
сопст.: Јелена Лужина
7. „Страшо Пинџур народен херој“, Коле Чашуле, 1950
сопст.: Јелена Лужина

8. „Лирика“, Србо Ивановски, 1950
сопст.: Јелена Лужина

9. „Стихови“, Венко Марковски, 1952
сопст.: Музеј МНТ, Скопје (донација од Јелена Лужина)

10. „Гоце“, Венко Марковски, 1952
сопст.: Музеј МНТ, Скопје (донација од Љупка Џундева)

11. „Село зад седумте јасени“, Славко Јаневски, 1953
сопст.: Катарина Блажевска

12. „Она што беше небо“, Владо Малески, 1958
сопст.: Јелена Лужина

13. Буквар со читанка за прво одделение, 1945
сопств.: Коста Балабанов

14. Културен Живот 4, 1957

15. The Cultural Monuments of the People’s Republic of Macedonia

ОРИГИНАЛНИ ЦРТЕЖИ ЗА ИДЕЈНО РЕШЕНИЕ НА ГРБОТ НА ДЕМОКРАТСКА ФЕДЕРАЛНА ЕДИНИЦА МАКЕДОНИЈА

1. Цртеж, 1945
темпера на картон, 22,4x29,5
сопст: Државен архив на Република Македонија

2. Матрица за печатење (сигн. 478ДАРМ), 1945
туш на хартија, 21,7x25,3
сопст: Државен архив на Република Македонија

3. Матрица за печатење (сигн. 479ДАРМ), 1945
туш на хартија, 21,1x25,1
сопст: Државен архив на Република Македонија

ПУБЛИКАЦИЈА

2. Неделен весник „Остен“, издаден по повод 10 години од смртта на Василие Поповиќ – Цицо, 06.12.1972
сопст.: Музеј МНТ, Скопје

ЛИЧНИ ФОТОГРАФИИ

1. Пред театарот, околу 1950 (Цицо Поповиќ - втор и Томо Владимирски - трет од десно со соработниците)
сопств.: Гордана Попвоќ Васиќ
***** фотографијата е преземена од монографијата „Василие Поповиќ - Цицо, 1914 - 1962, сликар, карикатурист, сценограф“ уредник: Гордана Поповиќ Васиќ, Графички колектив, КЛИО, Белград, (Београд), 2012

2. Портрет на Василие Поповиќ, 1942
сопст: Гордана Попвоќ Васиќ

ОДБРАНА БИБЛИОГРАФИЈА

1940 - Љ(убомир) Д(обричанин), Млади карикатуриста Василије Поповић - Цицо припрема прву изложбу, Правда, Београд, 24.01.1940

1957 - Антоние Николовски, Наместо интервју – по повод престојната изложба на Василије Поповиќ – Цицо, Разгледи, Скопје, бр.5, февруари 1957

- Блаже Конески, Кон првата самостојна изложба на карикатуристот Василије Поповиќ-Цицо, Културен живот, Скопје, бр. 4, септември, 1957
- Јован Котевски, Василије Поповиќ-Цицо, Народна просвета, Скопје, 4.09.1957
- Борис Петковски, Галерија на бои и смеа, Хоризонт, Скопје, 15.09.1957

1959 - Р(адивоје) Пешиќ, Еден непрославен јубилеј, Дваесет годишна сценографска дејност на Томо Владимирски и Василије Поповиќ-Цицо, Нова Македонија, Скопје, 21.12.1959

1963 - Јован Бошковски, Предговор за каталог од самостојната – комеморативна изложба (1914 – 1962), Уметничка галерија, Скопје,1963

1963 – Борис Петковски, Комеморативна изложба на Василије Поповиќ – Цицо, Нова Македонија, Скопје, 16.04.1963

1965 - Мето Јовановски, Доајенот на карикатурата кај нас, Нова Македонија, Скопје, 1.01.1965

- Славко Јаневски, Галерија Универзум (4). Цицо, 1914-1962 (и не како некролог), Современост, бр. 9, ноември, 1965, 652-657

1971 - Љубица Дамјановска, предговор за каталог, Македонските писатели во карикатурите на Василије Поповиќ - Цицо, Општинско собрание, Титов Велес, 1971

1972 - ОСТЕН, бр. 312, 6.07.1972 – посветен на Василије Поповиќ - Цицо

- Блаже Конески, Беседи и огледи, Македонска книга, Скопје, 1972, стр.13-14

1973 - Борис Петковски, Живот и творештво на Василије Поповиќ - Цицо, (1914-1962), каталог, Музеј на современата уметност, Скопје, Скопје, 11.04.-6.05.1973

- Др Павле Васић, Значајно животно дело, Слике, карикатуре и сценографија Василија Поповиќа - Цица, Политика, Београд, 21.04.1973
- Вера Даниловиќ, Ретроспектива на Василије Поповиќ - Цицо, Нова Македонија, Скопје, 8.05.1973

1981 - Паскал Гилевски, Актуелноста на карикатурата, Василије Поповиќ- Цицо, МАНУ, Вечер, Скопје, 28.04.1981

1994 – Владимир Величковски, Македонска карикатура, Остен, Скопје, 1994

1998 – Борис Петковски, Василије Поповиќ – Цицо, Македонска книга, Скопје, 1998

2000 – Емил Алексиев, Карикатурата дијалог со светот, Монографија за Василије Поповиќ - Цицо, Утрински весник, Скопје, 19-20.02.2000

2004 – С(оња) А(баџиева), на стр. 234 и В(ладимир) В(еличковски), Сто македонски години, 1903-2003, редактор Јован Павловски, МИ-АН, Скопје, 2004

2005 – С(оња) А(баџиева) - Д(имитрова), Поповиќ, Василије (Цицо), Британика, Енциклопедиски речник, книга 8, Britannica,Топер, МПМ, Скопје, 2005

2009 – С(оња) А(ваџиева) - Д(имитрова), Василије Поповиќ (Цицо), Македонска енциклопедија, МАНУ, Скопје, 2009 (повлечено издание)

- Владимир Величковски, Современа македонска уметност, Филозофски факултет, Скопје, 2009
- Владимир Величковски, Ликовната уметност на почвата на Македонија, XX век, книга 22 и 23, Македонска академија на науките и уметностите, Скопје, 2009

2012 - Владимир Величковски, Еден обид за антологиски ликовен избор, Нова Македонија, ЛИК, Скопје, 5.09.2012

2012 - Гордана Поповиќ Васиќ, Мојот татко Цицо Поповиќ, во: Василие Поповиќ - Цицо 1914–1962, сликар, карикатурист, сценограф (монографија), Графички колектив, КЛИО, Белград, (Београд), 2012

- Dr Irina Subotić, (izvod iz recenzije), Vasilije Popović Cico (1914-1962), Monografija, Grafički kolektiv CLIO, Beograd, 2012
- Матеја Матевски, Сеќавање на Цицо,во: Василие Поповиќ - Цицо 1914–1962, сликар, карикатурист, сценограф (монографија), Графички колектив, КЛИО, Белград, (Београд), 2012
- Владимир Величковски, Творештво на Цицо Поповиќ, во: Василие Поповиќ - Цицо 1914–1962, сликар, карикатурист, сценограф (монографија), Графички колектив, КЛИО, Белград, (Београд), 2012
- Љубица Дабиќ, Карикатури и цртежи од заробеништво, во: Василие Поповиќ Цицо 1914 – 1962, сликар, карикатурист, сценограф (монографија), Графички колектив, КЛИО, Белград, (Београд), 2012
- Славко Јаневски, Мал завод за голема смеа, во: Василие Поповиќ - Цицо 1914–1962, сликар, карикатурист, сценограф (монографија), Графички колектив, КЛИО, Белград, (Београд), 2012
- Љиљана Ђинкул, Пораки (Поуки) на времето, За графичкиот дизајн на Василие Поповиќ Цицо, во: Василие Поповиќ - Цицо 1914–1962, сликар, карикатурист, сценограф (монографија), Графички колектив, КЛИО, Белград, (Београд), 2012
- Јелена Лужина, Homo Ludens на македонскиот театар, Василие Поповиќ - Цицо, во: Василие Поповиќ - Цицо 1914–1962, сликар, карикатурист, сценограф (монографија), Графички колектив, КЛИО, Белград, (Београд), 2012
- Коле Чашуле, Огледалото Цицо, за Василие Поповиќ-Цицо, карикатурист, сценограф, другар, во: Василие Поповиќ - Цицо 1914–1962, сликар, карикатурист, сценограф (монографија), Графички колектив, КЛИО, Белград, (Београд), 2012
- Јелена Лужина, Театрографија, во: Василие Поповиќ - Цицо 1914–1962, сликар, карикатурист, сценограф (монографија), Графички колектив, КЛИО, Белград, (Београд), 2012

2014 - Д-р Ивана Јарчевска, Василије Поповиќ - Цицо, Столетие, 49 МТФ „Војдан Чернодрински“, Прилеп, Музеј МНТ, Скопје, 6-20.06.2014.

- Д-р Јелена Лужина, Во чест на Василије Поповиќ - Цицо (1914-1962), 49 МТФ „Војдан Чернодрински“, Прилеп, Музеј МНТ, Скопје, 6-20.06.2014.

НУ Национална галерија на Македонија
Железничка 18, 1000 Скопје, Република Македонија
Тел.: + 389 (0)2 31 26 856
Факс: + 389 (0)2 31 09 566
www.nationalgallery.mk; contact@nationalgallery.mk

Музеј МНТ
Иљо Војвода бб, 1000 Скопје
тел.: + 389 (0)2 32 16 366
www.mnt.mk; info@mnt.mk

Столетие
Василие Поповиќ - Цицо
Даут-пашин амам, октомври 2014

Издавач: НУ Национална галерија на Македонија; Музеј МНТ
За издавачите:
Маја Неделкоска-Брзанова, директор
Дејан Лилиќ, директор
Автори на изложбата: Мирјана Талеска, Јелена Лужина, Јасминка Намичева, Ивана Јарчевска
Соработници: Маја Чанкуловска-Михајловска, Елена Георгиевска, Катарина Блажевска
Превод на англиски: Наташа Димитровска
Дизајн: Борис Шемов
Фотографии: Игор Василев (стр. корица, 8, 12, 14, 17, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27)
Лектура: Кирил Ангелов (стр. 5, 6, 7, 38, 39)
Маја Анастасова Стојановска (стр. 13, 16, 17)
Печат: Фајнарт мултимедија, Скопје
Тираж: 500

Особена благодарност на: МАНУ, Кинотека на Македонија, Музеј на современата уметност, Музеј на град Скопје, „Вардар Филм Македонија“, а посебно на сите приватни спомeници кои времено ги отстапија своите дела, за да ја збогатат ликовната презентација на нашиот голем уметник Василие Поповиќ Цицо.

NI National Gallery of Macedonia
Zeleznicka 18, 1000 Skopje, Republic of Macedonia
Tel.: + 389 (0)2 31 26 856
Fax: + 389 (0)2 31 09 566
www.nationalgallery.mk; contact@nationalgallery.mk

MNT Museum
Str. Iljo Vojvoda BB, 1000 Skopje, Republic of Macedonia
Tel.: + 389 (0)2 32 16 366
www.mnt.mk; info@mnt.mk

Centennial
Vasilije Popovic - Cico
Daut Pasha Hamam, October 2014

Publisher: NI National Gallery of Macedonia; MNT Museum
For the Publishers:
Maja Nedelkoska-Brzanova, director
Dejan Lilic, director
Authors of the Exhibition: Mirjana Taleska, Jelena Luzhina, Jasminka Namicheva, Ivana Jarchevska
Collaborators: Maja Chankulovska-Mihajlovska, Elena Georgievska, Katarina Blazevska
English translation: Natasha Dimitrovska
Design: Boris Shemov
Photography: Igor Vasilev (p. cover, 8, 12, 14, 17, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27)
Proofreading: Kiril Angelov (p. 5, 6, 7, 38, 39),
Maja Anastasova Stojanovska (p. 13, 16, 17)
Printed by: Fine Art Multimedia, Skopje
500 copies

Special gratitude to: The Macedonian Academy of Science and Arts, Cinematheque of Macedonia, Museum of Contemporary Art, Museum of the City of Skopje, “Vardar Film Macedonia”, and particularly to all private collectors who donated their paintings temporarily, so as to enrich the presentation of our great painter Vasilie Popovic Cico.

Поддржано од Министерството за култура на Република Македонија
Supported by the Ministry of Culture of the Republic of Macedonia

Спонзорирано од / Sponsored by:
МАГРОНИ / MAGRONI

Ladna

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека “Св. Климент Охридски”, Скопје

7.41.5Поповиќ-Цицо, В.

ПОПОВИЌ, Василие-Цицо
Василие Поповиќ-Цицо : Столетие : Даут-пашин амам, октомври 2014 / [автори на изложбата Мирјана Талеска, Јелена Лужина, Јасминка Намичева, Ивана Јарчевска ; превод на англиски Наташа Димитровска ; фотографии Игор Василев] =
Vasilije Popovic-Cico : Centennial : Daut Pasha Hamam, Oktober 2014 / [Authors of the Exhibition Mirjana Taleska, Jelena Luzhina, Jasminka Namicheva, Ivana Jarchevska ; English translation Natasa Dimitrovska ; photography Igor Vasilev]. - Скопје: #НУ #Национална галерија на Македонија = Skopje : #NI #National Gallery of Macedonia, 2014. - 54 стр. : илустр. ; 25 см

Текст напоредно на мак. и англ. јазик. - Сеќавање и омаж на Цицо Поповиќ : Столетие / Мирјана Талеска ; Remembrance and homage to Cico Popovic : Centennial / Mirjana Taleska: стр. 5-11. - Во чест на Василије Поповиќ-Цицо (1914-1962) / Јелена Лужина ; In honor of Vasilie Popovic-Cico (1914-1962) / Jelena Luzina: str. 13-15. - Василије Поповиќ-Цицо / Ивана Јарчевска ; Vasilije Popovic-Cico / Ivana Jarchevska: стр. 16-19

ISBN 978-608-4693-47-5
ISBN 978-9989-790-14-0
1. Насп. ств. насл. - I. Popovic, Vasilije-Cico види Поповиќ, Василие-Цицо
а) Поповиќ-Цицо, Василие (1914-1962)
COBISS.MK-ID 97123850